

MOLDELECTRICA

INTERCONECTAREA SISTEMELOR ELECTROENERGETICE ALE REPUBLICII MOLDOVA ȘI ROMÂNIEI

Denumire document:

**Task 7: Planul de implicare a părților interesate
(SEP – Stakeholders Engagement Plan)**

iulie 2017

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 1
---------------	---------------------------------	-------------------	---------------

Denumire document:

**Task 7: Planul de implicare a părților interesate
(SEP – Stakeholders Engagement Plan)**

Data elaborării: iulie 2017

Specialitate (cod - denumire)*	Capitol	Responsabilitate - Nume / Semnătură		
		Întocmit	Verificat	Aprobat
		Ing. Gloria POPESCU	Dr. ing. Claudia TOMESCU	Dr. ing. Anca Popescu
		Dr. Soc. Mathias GUSTAVSSON		
		Anja KARLSSON		

* Cod și denumire specialitate conform procedurii ISPE: PM-03.07 Codificare documente de proiect

Evidența modificărilor documentului:

Rev	Nr.	Cod fișă de modificare	Data	Rev	Nr.	Cod fișă de modificare	Data

REPRODUCEREA, ÎMPRUMUTAREA SAU EXPUNEREA ACESTUI DOCUMENT, PRECUM ȘI TRANSMITEREA INFORMAȚIILOR CONȚINUTE EST PERMISĂ NUMAI ÎN CONDIȚIILE STIPULATE ÎN CONTRACT. UTILIZAREA EXTRACONTRACTUALĂ NECESITĂ ACORDUL SCRIS AL ISPE S./

CONȚINUT

1.	INTRODUCERE	5
1.1.	Scopul și obiectivele Planului de implicare a părților interesate	5
1.2.	Abordarea Planului de implicare a părților interesate	7
2.	DESCRIEREA PROIECTULUI	8
2.1.	Descrierea pe scurt a proiectului	8
2.2.	Aria geografică acoperită de proiect; Structura populației	12
2.3.	Probleme sociale și de mediu posibile	14
3.	CADRUL LEGISLATIV și CERINȚE	15
3.1.	Legislația în Republica Moldova	15
3.2.	Directive europene	16
3.3.	Cerințe la nivelul politicilor internaționale	17
3.4.	Convenții internaționale	19
4.	IDENTIFICAREA și ANALIZA PĂRȚILOR INTERESATE	21
4.1.	Definirea părților interesate	21
4.2.	Analiza părților interesate - prioritizare	27
5.	PROGRAMUL de CONSULTARE a PĂRȚILOR INTERESATE	30
5.1.	Implicarea părților interesate la zi	31
5.2.	Aspecte cheie rezultate în etapa preliminară de definire și la consultările publice inițiale	35
5.3.	Activități planificate și viitoare privind implicarea părților interesate	40
5.4.	Instrumente de comunicare și eșalonarea în timp	43
5.5.	Diseminarea informațiilor	45
6.	MECANISMUL DE SESIZĂRI	48
6.1.	Obiective și procedură	48
7.	MONITORIZARE și RAPORTARE	50
8.	DATE de CONTACT pentru PĂRȚILE INTERESATE	52
9.	REFERINȚE	53
	ANEXA 1 – Baza de date a părților interesate	54
	ANEXA 2 – Misiune preliminară în teren – Raport pe scurt	58
	ANEXA 3 – Misiune preliminară în teren - Materiale informative	60
	ANEXA 4 – Misiune preliminară în teren – Interviu informale	61
	ANNEX 5 – Consultare publică inițială	70
	ANEXA 6 – Formular de sesizare publică	76

LISTA FIGURILOR

Figura 1.1 – Abordarea în cinci pași	7
Figura 2.1– Variante de traseu pentru LEA	10
Figura 2.2 – LEA 400kV Vulcănești-Chișinău – traseu “varianta unu”	11
Figura 4.1– Părțile interesate – grupuri vizate.....	21
Figura 5.1– Harta misiunii preliminare din teren	33

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 3
---------------	---------------------------------	-------------------	---------------

Figura 5.2 – Programul SEP	41
Figura 6.1 – Procedura de sesizări	48

LISTA TABELELOR

Table 2.1 – Populația din raioanele / municipalitățile afectate de Proiect	13
Tabel 4.1 – Identificarea și structurarea părților interesate	24
Tabel 5.1 – Întâlniri introductive cu reprezentanții comunităților locale, organizații guvernamentale și ONG	31
Tabel 5.2 – Întâlniri pentru consultări publice inițiale	34
Tabel 5.3 – Întâlniri informale – aspect cheie și recomandări	35
Table 5.4 – Consultări publice inițiale – aspect cheie și recomandări	39
Tabel 5.3 – Instrumente de comunicare și termene	43

Lista abrevierilor

AIP	Arie de impact a proiectului
AP	Arie protejată
ASP	Arii speciale protejate
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BEI	Banca Europeană de Investiții
BM	Banca Mondială
CATC	Cadrul necesar pentru Achiziția de Teren și măsuri Compensatorii (LACF)
CE	Comisia Europeană
CP	Cerințe de performanță (PR)
DG	Decizia Guvernamentală
EIM	Evaluarea impactului asupra mediului (EIA)
ENSTO-E	Rețeaua Europeană a Operatorilor Sistemelor de Transport Energie Electrică
EPA	Agencia de Protecție a Mediului
EIMS	Evaluarea impactului asupra mediului și social-economic (ESIA)
ESM	Evaluarea strategică de mediu (SEA)
EU	Uniunea Europeană
FAO	Organizația mondială pentru agricultură
IFC	Corporația Internațională de Finanțare
IMA	Instalații mari de ardere (LCP)
IPPC	Prevenirea și controlul integrat al poluării
kV	kiloVolt
LEA	Linie electrică aeriană (OHL)
MD	Republica Moldova
MW	Megawatt
OCL	Ofițerul de legătură cu comunitățile locale (Community Liaison Officer)
OM	Ordin ministerial
ONG	Organizație Ne-Guvernamentală
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PIP	Politici de informare publică
PMMMS	Planul de management și monitorizare de mediu și social (ESMMP)
RNT	Rezumatul non-tehnic al proiectului (Non-technical Summary)
RO	România
SEP	Planul de implicare a părților interesate
SF	Studiu de fezabilitate
SIC	Situri de importanță pentru comunitate
SMMS	Sistemul de management al mediului și al factorilor sociali
UE	Uniunea Europeană
UMM	Unitatea de management pentru mediu
UTAG	Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia
UTAT	Unitatea Administrativ Teritorială Transnistria

1. INTRODUCERE

Unul dintre principalele obiective ale Tratatului Comunității pentru Energie este acela de a crea o piață de energie integrată care să permită comerțul transfrontalier cu electricitate și integrarea cu piața UE, prin conexiuni cu rețeaua europeană "ENTSO-E".

Pentru Republica Moldova (MD), în calitate de parte contractantă a prezentului tratat, extinderea politicii interne a UE, din domeniul energiei, în Europa de Sud-Est și regiunea Mării Negre este o necesitate, având în vedere dependența sa de importuri. Interconectarea asincronă a rețelele electrice din Moldova și România reprezintă un pas înainte important în direcția integrării în piața europeană unică de energie electrică, permițând astfel Republicii Moldova participarea la piața europeană a energiei electrice, prin intermediul "ENTSO-E". Toate acestea vor avea un impact pozitiv asupra creșterii securității în alimentare și asupra diversificării surselor de energie ale MD.

În acest sens, în conformitate cu planul național de dezvoltare a rețelei de transport a energiei electrice, Moldelectrica a demarat, în decembrie 2015, Proiectul "INTERCONECTAREA MOLDOVA-ROMÂNIA" care are ca scop principal elaborarea Studiilor de Fezabilitate necesare - fundament pentru viitoarele proiecte de investiții.

Obiectivele generale ale Proiectului "INTERCONECTAREA MOLDOVA-ROMÂNIA" (denumit în continuare "MD-RO") sunt:

- elaborarea studiilor de fezabilitate care includ analizele tehnice, economice, comerciale, sociale și de mediu;
- elaborarea studiului de sistem electroenergetic, privind modul de funcționare al rețelei de transport a energiei electrice la nivelul Sistemului Electroenergetic al Republicii Moldova;
- pregătirea documentației necesare pentru aprobarea de către Republica Moldova a celor 3 investiții majore (stațiile electrice back-to-back și LEA).

1.1. Scopul și obiectivele Planului de implicare a părților interesate

Scopul acestui Plan de implicare al părților interesate (SEP) este acela de a crea baza unei relații constructive și de durată între MOLDELECTRICA și părțile interesate afectate. SEP va acoperi întreaga durată de viață a Proiectului, inclusiv etapele de execuție și exploatare. Natura și frecvența implicării sunt definite de riscurile și impactul pe care Proiectul le va avea. SEP va fi un instrument pentru Moldelectrica în descrierea strategiei și a programului său de implicare a părților interesate, în diferitele etape ale Proiectului 'MD-RO' (Planificare – studii și consultanță; Implementare – procesul de achiziții publice, inginerie & proiectare, avize - acorduri, exproprieri – achiziții de teren și măsuri compensatorii, construcții (organizarea de șantier, teste și punere în funcțiune); Exploatare & Mentenanță; Dezafectare). Astfel, Moldelectrica va putea furniza informațiile relevante și ușor de înțeles și va oferi, tuturor categoriilor vizate de public, posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere și de a primi răspunsuri. SEP prevede, de asemenea, modul în care preocupările părților interesate trebuie luate în considerare în diferitele etape ale Proiectului. Stadiul actual de dezvoltare al Proiectului "MD-RO" este faza "Studiu de fezabilitate" (consultați **Cap.2 – Descrierea proiectului**).

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 6
---------------	---------------------------------	-------------------	---------------

Potrivit Politicii de mediu și socială a BERD (2014) Proiectul 'MD-RO' este clasificat în categoria A "Construirea de linii electrice aeriene de înaltă tensiune". Acest tip de proiecte sunt susceptibile de a avea impact negativ asupra mediului și aspectelor sociale, problemele apărând, în principal, în timpul fazei de construcție și de funcționare. Acest Plan de implicare a părților interesate (SEP) a fost elaborat luând în considerare natura și amploarea riscurilor, a impactului și a nivelului de dezvoltare a Proiectului.

SEP este un document viu, care urmează a fi revizuit periodic și adaptat atât la etapele de dezvoltare ale Proiectului, cât și la specificul cultural din zona de implementare. SEP ar trebui să includă informații sau prezentarea de metode pentru gestionarea următoarele aspecte:

- descrierea cerințelor cadrului de reglementare pentru consultarea publică și informare/diseminarea de informații;
- identificarea și prioritizarea grupurilor-cheie ale părților interesate;
- elaborarea strategiei și a unui calendar pentru schimbul de informații, implicarea și consultarea cu fiecare dintre aceste grupuri;
- definirea și identificarea resurselor și responsabilităților pentru implementarea activităților de implicare a părților interesate;
- descrierea modului în care activitățile de implicare a părților interesate vor fi incluse în sistemul existent de management de mediu și al factorilor sociali (SMMS) al companiei
- referințe și link-uri către mecanismul de sesizări.

În scopul dezvoltării unui SEP eficient, BERD subliniază următoarele principii-cheie pe care trebuie să le respectăm:

1. Diseminarea de informații semnificative într-un format și un limbaj care este ușor de înțeles și adaptate nevoilor grupului țintă;
2. Diseminarea de informații în avansul activităților de consultare și de luare a deciziilor;
3. Diseminarea de informații în moduri și locații adecvate, astfel încât să fie ușor accesibile și potrivite din punct de vedere cultural pentru părțile interesate;
4. Respectarea tradițiilor locale, a limbilor oficiale, a calendarelor și a mecanismelor de luare a deciziilor;
5. Asigurarea unui dialog, care conferă ambelor părți posibilitatea de a face schimb de opinii și informații, de a asculta și de a expune punctele de vedere, preocupările, sesizările și nemulțumirile;
6. Includerea în expunerea de puncte de vedere și a femeilor, bărbaților indiferent de vârstă, a grupurilor vulnerabile și / sau minoritare;
7. Utilizarea de mecanisme/instrumente de comunicare fără intimidare, fără oferirea de stimulente și fără constrângere;
8. Generarea unor mecanisme clare pentru a răspunde la preocupările oamenilor, sugestiile și nemulțumirile acestora; și
9. Includerea în proiect sau în planul de proiectare, acolo unde este cazul și este posibil, a reacțiilor părților interesate și transmiterea răspunsului către aceștia.

Un sistem eficient generează încredere reciprocă, respect și transparență între Moldelectrica și părțile interesate identificate, care au ca scop: îmbunătățirea performanței și a politicii societății, reducerea costurile și a riscurilor, evitarea conflictelor și, în cele din urmă,

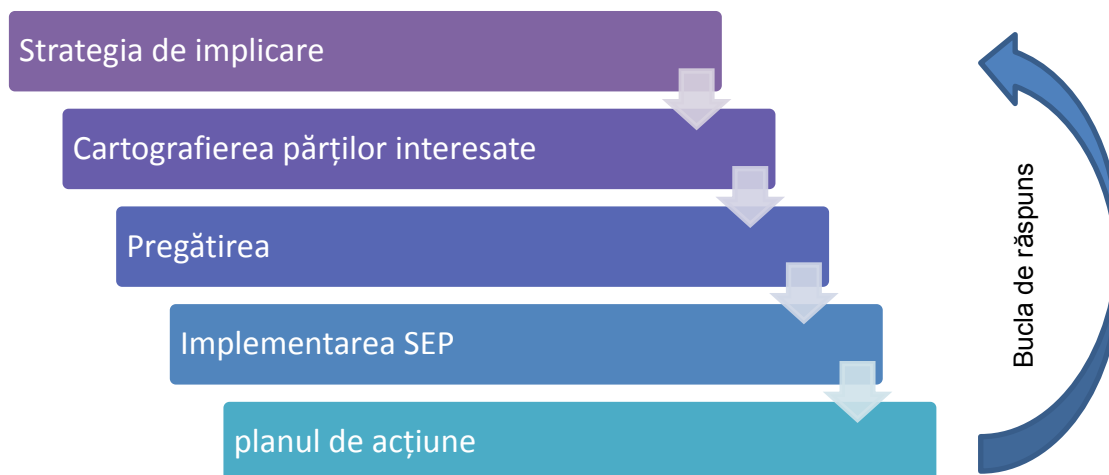

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 7
---------------	---------------------------------	-------------------	---------------

obținerea de către părțile interesate a răspunsului la preocupări/sesizările, conform așteptărilor.

1.2. Abordarea Planului de implicare a părților interesate

SEP este definit ca o strategie a implicării părților interesate și un ghid de implementare. În figura 1.1 este descrisă abordarea în cinci pași bazată atât pe etapele de dezvoltare ale Proiectului 'MD-RO' cât și pe evoluția SEP.

Figura 1.1 – Abordarea în cinci pași

Sursa: BSR (Business for Social Responsibility), 2012

Programul SEP se va axa pe obiective pe termen scurt și lung (pe baza etapelor de dezvoltare ale Proiectului), va determina resursele necesare și va stabili regulile pentru luarea în considerare a comentariilor/opiniilor părților interesate.

Moldelectrica va conduce procesul de implicare, asigurând o contribuție echilibrată a părților interesate, și va încerca să diminueze tensiunile rămânând concentrată asupra problemelor generate de impactul Proiectului 'MD-RO'.

O funcție cheie a SEP, odată cu implementarea acestuia, o reprezintă asigurarea transmiterii către Întreprindere a comentariilor/sesizărilor/opiniilor comunicate de către părțile interesate, pentru a genera acțiuni corective, a revizui obiectivele și a planifica următorii pași (bucă de răspuns). Echipa EIMS a consultantului a dezvoltat aceste funcții, împreună cu MOLDELECTRICA pentru a se asigura că această buclă este funcțională și în timpul etapelor de construcție și exploatare/funcționare a LEA și a stației electrice back-to-back.

Astfel, SEP va fi actualizat atât cu informațiile rezultate în urma procesului de consultare publică cât și cu date relevante de mediu și sociale furnizate de Programul de comunicare publică, derulat în timpul etapelor de implementare și exploatare-mentenanță ale Proiectului.

2. DESCRIEREA PROIECTULUI

2.1. Descrierea pe scurt a proiectului

Titlul proiectului:

“Proiectul de interconectare a sistemelor electroenergetice Moldova-România”

Beneficiar:

Întreprinderea de Stat MOLDELECTRICA

Instituții financiare internaționale:

BERD, BEI, BM

Durata și categoria proiectului:

Proiect din categoria “A”¹

- Etapa de planificare: 20-24 luni
  - Evaluarea fezabilității și EIMS (Evaluarea impactului asupra mediului, social și economic) pentru primul Proiect Prioritar (subiectul acestui document)
- Etapa de implementare; 4 ani
  - 12-15 luni – Procedura de achiziții, Inginerie și proiectare, Avize și acorduri, Achiziția terenurilor (exproprieri)
  - 27 luni – Construcție, inclusiv organizarea de șantier, teste și punere în funcțiune
- Etapa de exploatare și mentenanță: 30-40 ani
- Etapa de dezafectare: 3-10 luni

Scopul proiectului:

Partea 1: Evaluarea fezabilității și a impactului asupra mediului, social și economic (EIMS) pentru primul Proiect Prioritar

A: Stația electrică back to back (BtB) de la Vulcănești și LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău

Partea 2: Evaluarea fezabilității și Plan de dezvoltare pentru următoarele două Proiecte Prioritare

B: Stația electrică BtB și LEA 330/400 kV România - Ungheni-Strășeni

C: Stația electrică BtB și LEA 400 kV Bălți-Suceava

Descrierea proiectului:

Primul proiect prioritar (Partea 1) include:

- un studiu de sistem energetic;
- studiile de fezabilitate și specificațiile tehnice de bază, EIMS pentru;

¹ Conform politicii BERD privind protecția mediului și socială (BERD, 2014), Proiectul este categoria A inclus în anexa 2 punctul 21 "Construcția liniilor electrice aeriene de înaltă tensiune" și trebuie să îndeplinească toate cerințele de performanță ale BERD, pe cele din Directiva UE EIA și standardele BEI și BM.

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 9
---------------	---------------------------------	-------------------	---------------

- **LEA 400 kV** care va face conexiunea dintre stațiile electrice Vulcănești și Chișinău, având o lungime de cca. 158 km și 511 stâlpi (de tip suspensie, unghiulari (de tensiune) și terminali);
- **stația electrică nouă 400 kV de tipul back-to-back**, ce urmează a fi construită în incinta stației electrice existente de la Vulcănești;
- **modernizarea și adaptarea stației electrice 330/110/35 kV** Chișinău, inclusiv extinderea stației de 330 kV existentă cu o stație de transformare și construcția unei stații noi de 400 kV cu transformator și bara OHL.

Traseul LEA 400 kV Vulcănești - Chișinău pornește de la stația electrică 330/110/35 kV Vulcănești, la vest de orașul Vulcănești, în regiunea de sud a Republicii Moldova și în vecinătatea frontierei ucrainene.

În vederea dezvoltării Proiectului de investiții LEA 400 kV OHL Vulcănești – Chișinău sunt necesare atât suprafețe de teren temporare (pentru o perioadă limitată de timp) cât și definitive. Suprafețele de teren ocupate definitiv sunt proiectate pentru:

- Fundația stâlpilor LEA, corespunzător tipului și dimensiunilor acestora

Suprafețele de teren ocupate temporar sunt necesare pentru lucrările de pregătire a organizării de șantier și pentru perioada de construcție și includ spații pentru:

- platforme de lucru pentru montarea stâlpilor LEA de susținere și întindere în colț;
- platforme de lucru pentru conductorii de fază
- coridor de manevre și acces.

În timpul proceselor preliminar – de definire și al EISM au fost analizate două alternative:

1. "Nu facem nimic"
2. "Trei opțiuni de traseu"

Alternativa "Nu facem nimic" consideră că proiectul 'MD-RO' nu va fi dezvoltat, ceea ce înseamnă că toate efectele posibile, sociale și de mediu, care ar fi avut loc în timpul implementării, exploatării și mentenanței și etapelor de dezafectare ar fi fost evitate. Având în vedere însă rațiunea și beneficiile dezvoltării în viitor a Proiectului 'MD-RO', această alternativă va prelungi starea actuală a sistemului energetic din Moldova, dependent de importuri și cu o siguranță redusă a alimentării cu energie electrică.

Ceea de a doua alternativă a analizat comparativ trei variante (Figura 2.1) cu scopul alegerii traseului optim pentru viitoarea LEA 400 kV:

- Varianta 1, traseu localizat spre vest care traversează o zonă împădurită prin cea mai îngustă suprafață a sa (traseul roșu);
- Varianta 2, traseul din centru (albastru);
- Varianta 3, traseu derulat în principal de-a lungul graniței cu Ucraina (traseul verde).

- Tehnic (ex. lungimea liniei electrice; numărul de stâlpi, fundații stâlpi și structura geologică a solului; existența unor zone poluate sau zone agresive din punct de vedere relief pe traseu; co-existența cu alte obiective de investiții cum sunt drumuri, căi ferate, cursuri de râuri, alte LEA, linii pentru telecomunicații, conducte diverse etc.; accesibilitatea traseului / nivele de dificultate; costuri cu investiția etc.)
- Socio-economic (ex. accesul la terenurile agricole; despăduriri; dreptul de proprietate asupra terenurilor în situația traversării unor zone locuite / comunități locale și terenuri agricole productive, terenuri viticole; relocare sau compensare; impact temporar asupra calității aerului (praf și pulberi în suspensie), zgomot datorită creșterii în

intensitate și volum a traficului rutier pe perioada pregătirii organizării de șantier și a construcției etc.)

- Mediu (ex. traversarea suprafețelor împădurite protejate, defilee, râuri și lacuri; impactul câmpului electromagnetic; impactul asupra sistemelor ecologice; impactul vizual etc.)
- Patrimoniul cultural (ex. impactul asupra clădirilor de patrimoniu și a monumentelor; traversarea siturilor arheologice etc.)

Raționamentul pentru alegerea variantei actuale a fost reducerea la minimum a impactului potențial generat de proiect (ex. degajarea terenurilor și despăduriri; impactul asupra patrimoniului cultural și a monumentelor; relocare și / sau compensare; pierderi de active/bunuri și schimbarea activităților economice).

Pe măsură ce proiectul avansează la faza de inginerie și proiectare de detaliu, abateri mici de la traseul propus ar putea fi necesare, în vederea reducerii la minim și a atenuării efectelor Proiectului asociate cu achiziția terenurilor și cu modalitatea actuală de utilizare a terenurilor.

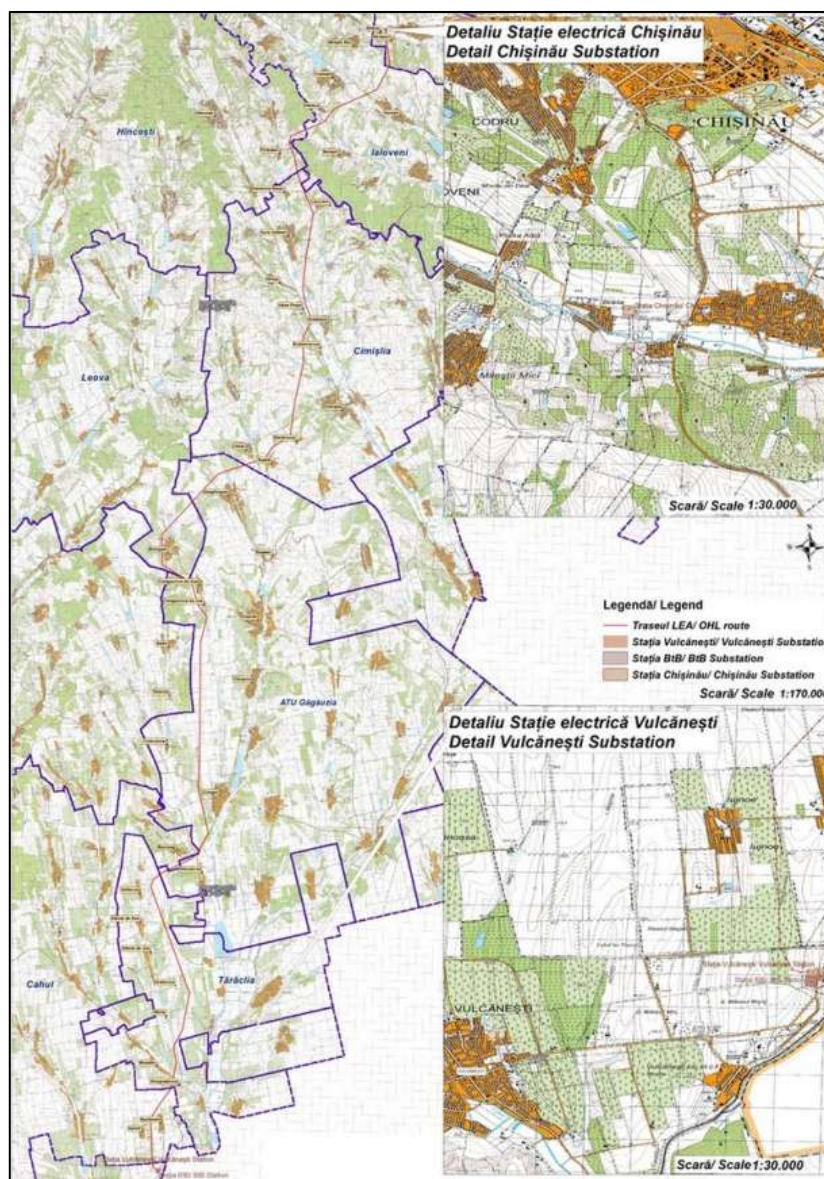

Figura 2.2 – LEA 400kV Vulcănești-Chișinău – traseu “varianta unu”

2.2. Aria geografică acoperită de proiect; Structura populației

Republica Moldova (MD), cu o suprafață de 33.800 km², este situată în sud-estul Europei între România și Ucraina. În întreaga țară predomină un climat temperat continental, cu veri calde și însorite și ierni reci, un pic mai blânde, în partea de sud.

Populația totală are în principal o structură rurală 57,5% (42,5% urban), însumând 3.553.100 locuitori (01/01/2016), potrivit Biroului Național de Statistică, fără regiunea transnistreană (cu o populație estimată la aproximativ 520.000 de locuitori). Datele recente comunicate prin recensământul oficial al anului 2014 anunță 2.998.235 de locuitori, cu 38.2% urban și 61.8 rural.

Moldova este împărțită administrativ în 32 de raioane, 5 municipii (Chișinău, Bălți, Bender, Comrat și Tiraspol) și două unități teritoriale autonome: Găgăuzia (U.T.A.G.) și a unitatea administrativ-teritorială din Transnistria (U.T.A.T.).

Mai mult decât atât, la nivelul organizării administrative, Republica Moldova are un total de 1533 de localități din care 55 de localități au statutul de oraș și 846 sunt comune. Aceste localități au propriul primar și consiliu local. Alte 632 de sate nu sunt suficient de mari pentru a avea o administrare separată, și fac parte fie din orașe fie din comune².

Traseul LEA propus este în limitele a următoarelor municipii / raioane / regiuni, trecând foarte aproape și de limita Raionului Cantemir (consultați **Anexa 1 - Aria geografică de impact a Proiectului 'MD-RO')**:

- Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia
- Raionul Cahul
- Raionul Taraclia
- Raionul Leova
- Raionul Cimișlia
- Raionul Hâncești
- Raionul Ialoveni
- Municipiul Chișinău

Două zone de impact sunt acoperite de linia LEA propusă. Zona de impact primar este reprezentată de orașele/municipiile, comunele și satele, inclusiv cu posibilele grupuri vulnerabile, care se află în interiorul ariei protejate și de siguranță a viitoarei LEA 400 kV Vulcănești - Chișinău. Zona de impact secundar este reprezentată de orașele/municipiile, comunele și satele învecinate traseului LEA, subordonate administrativ raioanelor enumerate mai sus.

---

² Structura administrativ-teritorială a Republicii Moldova, 2015

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 13
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Structura populației stabile³, în zona de interes a Proiectului este prezentată în tabelul 2.1.

Table 2.1– Populația din raioanele / municipalitățile afectate de Proiect

Denumire raion / Municipalitate	Număr de locuitori (persoane)	din care rural / urban (%)		din care bărbați / femei (%)		Urban din care bărbați / femei (%)		Rural din care bărbați / femei (%)	
Unitatea Administrativ Teritorială Găgăuzia	161 876	59	41	48	52	47	52	49	51
Cahul	124 647	68	32	48	52	46	54	49	51
Taraclia	43 563	53	47	49	51	48	52	50	50
Leova	44 702	75	25	50	50	49	51	50	50
Cimișlia	60 069	76	24	49	51	48	52	50	50
Hâncești	120 176	85	15	49	51	47	53	50	50
Ialoveni	101 331	84	16	49	51	48	52	50	50
Chișinău*	814 147	9	91	47	53	47	53	49	51

* Stația electrică este situată în sudul Municipiului Chișinău și nu va afecta în mod direct populația din oraș.

Sursa: Moldova în cifre - Breviar statistic 2016 - Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, 2016

În ceea ce privește etnia, moldovenii sunt cel mai numeros grup etnic (75,1%) de la nivelul Republicii Moldova. De asemenea, există numeroase alte grupuri etnice din care cca. 7,0% sunt români, 6,6 % sunt ucrainieni, 4,1% ruși, 4,6% găgăuzi, 1,9% bulgari, 0,3% romi și 0,5 % alte naționalități nespecificate. În orice caz, raioanele prin care traseul propus al LEA va trece nu au o structură etnică omogenă⁴.

În cadrul populației active din Republica Moldova (35% din populația totală), 31,7% lucrează în sectorul agricultură. Din aceștia 40% (sau 13% din populația totală) sunt persoane implicate în producția de produse agricole, exclusiv pentru consum propriu. Mai mult 12,3% din populația activă lucrează în industrie, în timp ce 5,4% activează în construcții. Procentul cel mai mare din populația activă este angajată în sectorul serviciilor (50,5%), inclusiv administrația publică⁵.

Luând în considerare hărțile topografice pentru traseul propus LEA "varianta unu", pentru interconectarea stațiilor electrice Chișinău - Vulcănești, cu includerea datelor privind structura titlurilor de proprietate asupra terenurilor și destinația terenurilor (scopul utilizării acestora) în zonele înconjurătoare, putem concluziona că structura populației din zona de interes a Proiectului este predominant rurală, având ca activitate principală – agricultura (ex. cereale, floarea soarelui, viticultură, pomicultură etc.).

³ Recensământul populației 2014

⁴ Recensământul populației 2014

⁵ Statistica forței de muncă 2015

Informații suplimentare referitoare la comunitățile locale incluse în grupul vizat în Proiectul 'MD-RO' și la existența sau nu a grupurilor / familiilor vulnerabile sunt prezentate în **Cap. 5 – Programul de consultare al părților interesate și Anexa 5 - Misiune preliminară în teren – Interviuri informale.**

2.3. Probleme sociale și de mediu posibile

Pe baza analizei preliminare de mediu și sociale, precum și a Raportului preliminar privind impactul asupra mediului și impactul social (ESIA Scoping Report) au fost identificate următoarele arii sensibile în zonele învecinate stațiilor electrice existente, în apropierea municipiilor Chișinău și Vulcănești și de-a lungul traseului propus "varianta unu" al LEA 400 kV (Figura 2.2):

- **Arii protejate** - rezerve ecologice, păduri, ravene, râuri și lacuri și aflorimente în raioanele Ialoveni, Cimișlia, Comrat și Taraclia
- **Aspecte sociale** - execuția și funcționarea LEA va afecta populația de-a lungul traseului în diferite moduri; probleme principale vor fi generate în perioada organizării de șantier și de construcție, cum ar fi: accesul dificil la teren, relocări sau compensații la achiziționarea de terenuri, titlurile de proprietate în această zonă predominant rurală, care includ și zone rezidențiale mici și intersecții cu diferite terenuri agricole și plantații de viță de vie (podgorii) – Detalii suplimentare sunt prezentate în Planul necesar pentru Achiziția de Teren și măsuri Compensatorii (PATC); de asemenea poate apare și impactul local și temporar, minor, asupra calității aerului (praf și pulberi în suspensie), sau zgomotul datorat creșterii intensității și a volumului traficului; câmp magnetic, zgomot specific dat de efectul corona, ozon – acestea fiind generate de funcționarea LEA, care vor influența posibilitatea de a trăi în apropierea instalațiilor;
- **Patrimoniul cultural și monumente** – există unele monumente istorice și culturale de patrimoniu; ar trebui evitat impactul asupra clădirilor culturale/istorice sau asupra siturilor arheologice.

În cazul în care apare un impact potențial, se propun măsuri de atenuare în conformitate cu cerințele de politică și standardele de mediu și sociale de la nivel național și al Instituțiilor Financiare Internaționale (IFI).

3. CADRUL LEGISLATIV ȘI CERINȚE

3.1. Legislația în Republica Moldova

Contextul juridic al Proiectului 'MD-RO', în ceea ce privește consultarea publică și diseminarea de informații, este reglementată, în mod direct sau indirect, prin următoarele legi și documente naționale:

- **Constituția Republicii Moldova** / 1994 - Republicată. Modificată și completată, în 2016
- **Legea nr.982 / 2000** privind **accesul la informație**, modificată în 2003-2011-2015
- **Legea nr.86 / 2014** privind **evaluarea impactului asupra mediului**
- **Legea nr.488-XIV / 1999** privind exproprierea pentru proiecte strategice de utilitate publică
- **Codul funciar nr.828-XII / 1991**, modificat în 1999
- **Legea nr.218 / 2010** privind **protecția patrimoniului arheologic**
- **Legea nr.64 / 2010** privind **libertatea de exprimare**, cu modificările ulterioare din 2012-2013-2015
- **Legea nr.239 / 2008** privind **transparența în procesul decizional**

Constituția MD recunoaște că accesul la informație este unul din drepturile fundamentale ale omului și acest aspect este prevăzut în articolul 34. **Legea nr. 982/2000** prevede faptul că informațiile de interes public ar trebui să fie puse gratuit și în mod obligatoriu la dispoziția solicitanților. Nu există nicio autoritate pentru a controla/monitoriza aplicarea legii, dar există posibilitatea de a face apel la Avocatul Poporului.

Conform prevederilor **Legii nr. 86/2014** - Anexa 1, punctul 21, liniile de transport de energie electrică cu tensiunea de minimum 220 kV și o lungime mai mare de 15 km sunt supuse procedurii EIM. Această lege stabilește, în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, atât Legea privind protecția mediului înconjurător și, împreună cu alte acte legislative în vigoare, cât și obiectivele, responsabilitățile și principiile de elaborare ale unui studiu de evaluare a impactului asupra mediului (EIM).

În ceea ce privește consultarea publicului și diseminarea informațiilor referitoare la procedura EIM (Capitolul VI, Legea nr. 86/2014), în articolele 19, 21 și 22 se prezintă normele și cerințele exacte care trebuie respectate. În acest scop Moldelectrica - inițiatorul trebuie să elaboreze și să predea un "Program pentru efectuarea evaluării impactului asupra mediului" și să se asigure că publicul vizat (părți interesate posibil afectate de Proiect) este informat. Astfel:

- inițiatorul va publica pachetul de informații în cel puțin un ziar național și unul local și va încărca pe site-ul său de internet, împreună cu detalii de contact (unde, cui, cum și până când putem adresa o plângere/nemulțumire/sesizare). Toate comentariile și sesizările sunt înregistrate de către inițiator, o copie fiind trimisă autorității competente, în acest caz Ministerul Mediului;
- pachetul public de informații va fi, de asemenea, încărcat pe site-urile de internet corespunzătoare autorităților competente - Ministerul Mediului, Ministerul Economiei (autoritate în domeniul de interes) și cele ale administrației publice locale - primul nivel din zona de interes a Proiectului (orașe / municipii și sate / comune); suplimentar,

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 16
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

reprezentanții comunităților locale vor fi în măsură să consulte versiunea tipărită a documentelor într-o zonă accesibilă publicului;

- reacții/comentarii din partea părților interesate sunt binevenite, în scris, pentru o perioadă definită de lege (30 de zile sau 60 de zile, în funcție de natura pachetului de informații furnizate/publicate);
- în paralel, inițiatorul este obligat să ia în considerare opinia publică prin intermediul unor acțiuni de consultare publică, evenimente care vor fi organizate în conformitate cu cerințele art.22;
- după colectarea tuturor comentariilor, atât cele comunicate în scris, cât și cele din cadrul dezbaterilor publice, inițiatorul trebuie să elaboreze un Raport privind implicarea publicului.

Conform prevederilor **Legii nr. 488-XIV / 1999** în cazul în care vor avea loc exproprieri de teren în timpul implementării și dezvoltării Proiectului 'MD-RO', Moldelectrica trebuie să demareze procedura de expropriere și de compensare, în termen de cel mult 10 zile de la publicarea definiției: Proiect de "utilitate publică".

3.2. Directive europene

Contextul legislativ european pe care trebuie să îl luăm în considerare include următoarele:

Evaluarea impactului asupra mediului

- **Comisia europeană** a emis o serie de cerințe referitoare la implicarea părților interesate în procesul EIM, pe care le-a integrat în **Directiva 85/337/CEE privind evaluarea impactului asupra mediului (Directiva EIM)**, care a fost modificată de trei ori în 1997, 2003 și 2009, și pe care Statele Membre trebuiau să o transpună până, cel târziu, în martie 1999:
  - **Directiva 97/11/CE:** a aliniat Directiva cu Convenția CEE Espoo privind EIM în context transfrontalier. Directiva din 1997 a extins domeniul de aplicare al Directivei EIM prin diversificarea tipurilor de proiecte acoperite, precum și a numărului de proiecte care necesită evaluare obligatorie a impactului asupra mediului și, de asemenea, a prevăzut noi modalități de selectare și a stabilit cerințe minime de informare;
  - **Directiva 2003/35/CE:** a aliniat dispozițiile privind participarea publicului cu Convenția de la Aarhus privind participarea publicului în procesul decizional și accesul acestuia la justiție în probleme de mediu;
  - **Directiva 2009/31/CE:** a modificat Anexele I și II din Directiva EIM, prin adăugarea de proiecte din domeniul captării, transportului și stocării dioxidului de carbon (CO₂).

DIRECTIVA privind EVALUAREA IMPACTULUI ASUPRA MEDIULUI

Procedura EIM dă asigurări privind identificarea și evaluarea consecințelor/impactului proiectelor asupra mediului înainte de acordarea autorizației. Publicul își poate exprima

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 17
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

opinia și toate rezultatele sunt luate în considerare în cadrul procedurii de autorizare a proiectului. Directiva definește categoriile de proiecte care sunt supuse unei EIM, ce procedură trebuie urmată și care va fi conținutul evaluării.

- **Parlamentul European și Consiliul** au emis **Directiva 2001/42/CE privind evaluarea efectelor asupra mediului prin planuri și programe speciale (Directiva ESM)**, care trebuia transpusă până la iulie 2004.

DIRECTIVA privind EVALUAREA STRATEGICĂ de MEDIU

Scopul Directivei privind Evaluarea Strategică de Mediu (ESM) este acela de a asigura că impactul/consecințele asupra mediului ale anumitor planuri și programe sunt identificate și evaluate în timpul pregătirii lor și înainte de adoptarea acestora. Autoritățile publice și de mediu pot transmite opinii/comentarii, toate rezultatele fiind integrate și luate în considerare în cursul procedurii de planificare. După adoptarea planului sau programului, publicul este informat cu privire la decizia luată și la modul în care aceasta a fost adoptată. În cazul unor efecte semnificative transfrontaliere, statul membru afectat și publicul acestuia sunt informați și au posibilitatea să transmită comentarii/observații, care sunt, de asemenea, integrate în procesul de luare a deciziilor la nivel național.

ESM va contribui la o planificare mai transparentă, prin implicarea publicului și prin integrarea considerentelor de mediu. Acest lucru va contribui la atingerea obiectivului dezvoltării durabile.

3.3. Cerințe la nivelul politicilor internaționale

Creditorii internaționali, inclusiv BERD, BEI, BM și CFI, solicită ca proiectele pe care le finanțează să fie în conformitate cu standardele naționale, precum și politicile de mediu și sociale și ghidurile adoptate de bănci. Pe scurt, cerințele politicilor internaționale care trebuie luate în considerare includ:

- **BERD – Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare**, cu cerințe pentru implicarea părților interesate evidențiate în următoarele documente:
  - Politica BERD socială și de mediu (2014);
  - Cerințele de performanță 1 (CP1): Evaluarea și managementul impactului și problemelor de mediu și sociale, care atrag atenția asupra responsabilităților clientului în procesul de evaluare a potențialelor impacturi sociale și de mediu asociate cu proiectul propus pentru finanțare și elaborarea și implementarea procedurilor de gestionare și monitorizare a acestor impacturi și probleme;
  - Cerințele de performanță 10 (CP10): Diseminarea informațiilor și implicarea părților interesate, care subliniază faptul că implicarea părților interesate, un element-cheie pentru gestionarea cu succes a problemelor de mediu și sociale ale proiectului, este un proces continuu care implică diseminarea publică a informațiilor adecvate, consultarea relevantă cu părțile interesate și mecanismul de sesizări sau reclamații;

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 18
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

- Politica de informare publică - PIP (2014).

BERD consideră că implicarea părților interesate este un proces continuu, care trebuie să fie demarat încă din prima etapă a procesului de EISM și să fie continuat pe tot parcursul întregii vieți a proiectului finanțat de BERD.

Principii și proceduri adoptate de către BERD

Încă de la înființarea sa, BERD a promovat dezvoltarea durabilă și rațională în ceea ce privește mediul înconjurător. Consultările publice și diseminarea de informații intră în responsabilitatea sponsorului proiectului, acestea fiind verificate de către Bancă, în conformitate cu angajamentele sale de Politică. Proiectele clasificate în categoria A ar putea avea, pe viitor, un potențial impact negativ, semnificativ și divers, social și/sau de mediu, care nu poate fi identificat cu ușurință, evaluat și atenuat și, prin urmare, necesită un proces formal și participativ de evaluare. Cerințele pentru diseminarea informațiilor și consultare sunt specificate pentru fiecare etapă a acestui proces. Participarea informată (în cunoștință de cauză) implică un proces de consultare organizat și iterativ. Persoanele vulnerabile ar putea avea nevoie de o atenție specială și ar putea necesita resurse suplimentare pentru a înțelege impactul și pentru a permite obținerea de opinii/comentarii utile, la obiect. În acest sens, în cazul Proiectului 'MD-RO' care implică EISM, informarea și consultarea se efectuează în conformitate cu politicile BERD. Procesul de consultare trebuie să respecte graficul de timp BERD pentru diseminarea de informații, detaliat în PIP, precum și orice cerințe aplicabile în temeiul legislației naționale EIM și alte legi relevante. EIM / ESM trebuie să rămână în domeniul public pe toată durata de viață a proiectului, documentele putând fi actualizate, din când în când, cu informații suplimentare.

Proiectul de interconectare 'MD-RO' fiind clasificat în categoria A, va respecta întocmai procedurile BERD detaliate în **Cap. 5 - Programul de consultare al părților interesate**).

- **Banca Europeană de Investiții (BEI)** - Manualul social și de mediu (2013), care reprezintă declarația / politica Băncii privind principiile și standardele de mediu și sociale, și include Standardul de Mediu și Social – ESS 10: Implicarea părților interesate, care descrie o abordare sistematică a angajamentului părților interesate pe care se așteaptă ca beneficiarul/clientul să-l clădească și să-l mențină prin relații constructive cu factorii interesați relevanți; Implicarea părților interesate este un proces iterativ care necesită planificare și analiză, intervalul de timp pentru diseminarea și difuzarea / accesul la informații(lor), consultare publică și participarea părților interesate, fiind totodată un mecanism care asigură depunerea de sesizări/reclamații și remediarea acestora;
- **Banca Mondială (BM)** - Cadrul pentru mediu și social (revizia 2016, care va intra în vigoare la începutul anului 2018), subliniază politica Băncii privind principiile de mediu și sociale, incluzând Standardul de mediu și social - ESS 10: Implicarea părților interesate și diseminarea informațiilor, care demonstrează angajamentul Băncii pentru transparență, responsabilitate și buna guvernare, cu includerea mecanismelor obligatorii de diseminare a informațiilor în vederea soluționării sesizărilor și

reclamațiilor apărute în legătură cu proiectul; Implicarea efectivă a părților interesate va îmbunătăți sustenabilitatea proiectelor din punct de vedere al mediului și social, sporind gradul de acceptare al proiectelor și contribuind, în mod semnificativ, la proiectarea și implementarea cu succes a acestor proiecte;

- Politici și cerințe privind consultarea publică și diseminarea de informații către public elaborată de către **CFI – Corporația Financiară Internațională**, pentru a se asigura că proiectele în care investește sunt puse în aplicare într-un mod responsabil din punct de vedere social și de mediu

Suplimentar, Proiectul 'MD-RO' va respecta Principiile Ecuator cu privire la cadrul de management al riscului de finanțare, în special cele legate de mecanismul de implicare a părților interesate și de soluționare a sesizărilor/reclamațiilor (Principiile 5 și 6). Acestea impun dezvoltatorului, pentru categoria „A” de proiect, să elaboreze un SEP – Plan de implicare a părților interesate focalizat pe riscurile și impactul potențial, etapele proiectului, procesul decizional etc. și să instituie un mecanism funcțional de soluționare a sesizărilor/reclamațiilor.

3.4. Convenții internaționale

Convenția ONU (Organizația Națiunilor Unite) privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (**Convenția Espoo**) reunește toate părțile interesate, pentru a preveni deteriorarea mediului înainte ca aceasta să se producă.

- **Convenția Espoo** a fost adoptată de către consilierii guvernamentali din țările Comisiei Economice pentru Europa (CEE) din cadrul NU (Națiunile Unite) privind problemele de mediu și de apă ale CEE, în cadrul celei de a IV-a sesiune, care a avut loc la Espoo, Finlanda, 25.02-01.03.1991

România a semnat Convenția Espoo în 1991, iar în 2001 a ratificat-o; Moldova a accesat Convenția în 1994, în vederea aprobării/ratificării ulterioare.

În această etapă de dezvoltare a Proiectului 'MD-RO', considerăm că nu va fi generat vreun impact negativ semnificativ asupra mediului dincolo de granițe, Moldelectrica lucrând îndeaproape cu BERD, pentru a se asigura că cerințele din cadrul Convenției Espoo sunt îndeplinite.

Convenția Comisiei Economice pentru Europa din cadrul Organizației Națiunilor Unite (CEE-ONU) privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu (**Convenția de la Aarhus**), stabilește o serie de drepturi ale publicului (persoane individuale și asociații ale acestora), în ceea ce privește mediul.

- **Convenția Aarhus** a fost semnată în Danemarca în 1998 de către Comisia Europeană și guvernele din 36 de țări, având ca obiectiv principal protejarea drepturilor oamenilor la un mediu sănătos:
  - Dreptul fiecăruia de a primi informații despre mediu, deținute de către autoritățile publice
  - Dreptul de a participa la procesul de luare a deciziilor de mediu

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 20
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

- Dreptul de a revizui procedurile pentru contestarea deciziilor publice care au fost făcute fără respectarea celor două drepturi menționate mai sus sau a legislației de mediu în general

4. IDENTIFICAREA și ANALIZA PĂRȚILOR INTERESATE

4.1. Definirea părților interesate

Manualul CIF privind implicarea părților interesate (2007) definește părțile interesate drept "persoane sau grupuri care sunt afectate în mod direct sau indirect de un proiect, precum și cei care ar putea avea interese într-un proiect și/sau capacitatea de a influența rezultatul acestuia în sens fie pozitiv, fie negativ". Conform cerinței de performanță BERD - CP10, părțile interesate, atât cele interne cât și cele externe, urmează să fie identificate în cadrul SEP.

Categoriile și lista părților interesate identificate vor evolua împreună cu proiectul 'MD-RO'. În această etapă au fost identificate grupurile generale ale părților interesate, așa cum este prezentat în figura 4.1. Toate părțile interesate sunt în prezent localizate în Moldova, fiind posibil ca extinderea grupurilor să fie necesar, ca în viitor, să includă și grupurile românești.

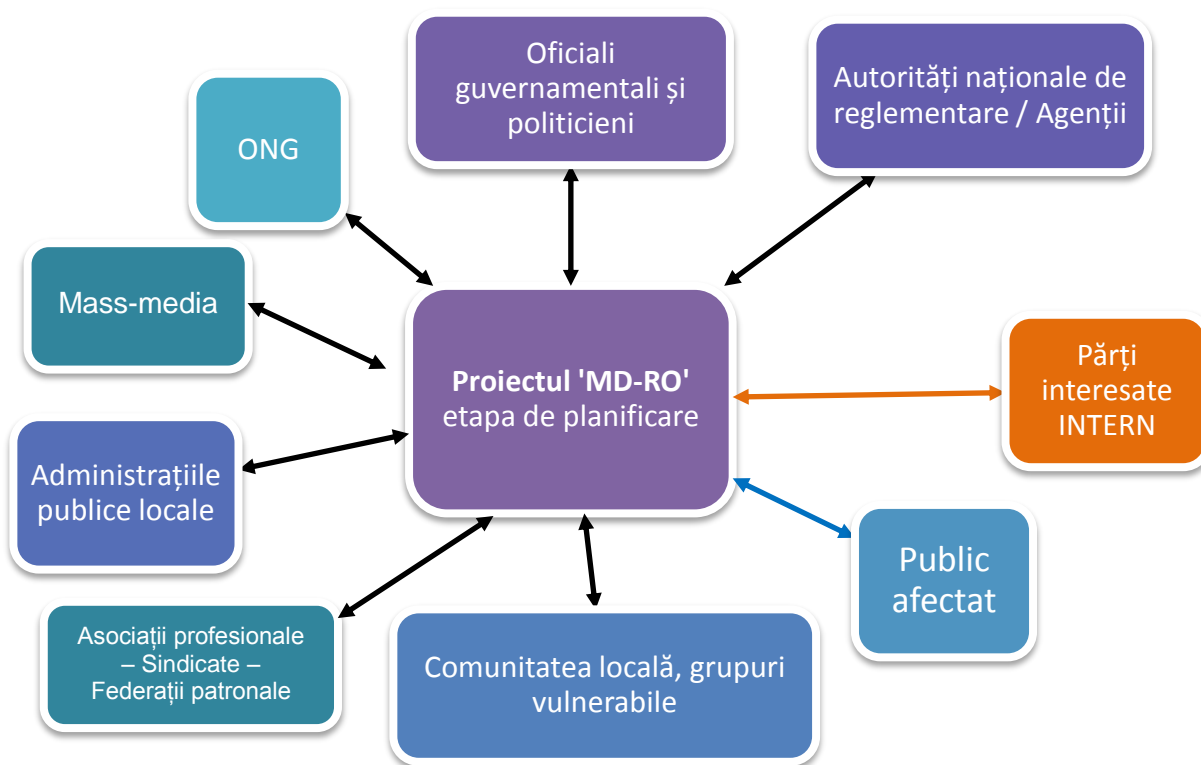

Figura 4.1– Părțile interesate – grupuri vizate

Părți interesate – Grupuri Externe

Această categorie a părților interesate este reprezentată de către publicul rezident în zonele cel mai probabil afectate, cât și publicul, care se numește "preocupat/interesat", care ar putea fi afectat de Proiectul 'MD-RO'.

Grupul principal, luând în considerare aria geografică de impact a Proiectului 'MD-RO', este:

Persoanele/Publicul afectat(e) direct de construirea și/sau funcționarea LEA

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 22
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Persoane și gospodării afectate în mod direct în timpul construcției și / sau funcționării LEA, din diverse cauze cum ar fi: impactul asupra terenurilor agricole cauzat de pilonii stâlpilor de înaltă tensiune și de drumurile amenajate pe perioada de construcție (având ca rezultat măsuri de compensare); impactul datorat zgomotului generat de construcția și funcționarea LEA. Persoanele afectate direct vor constitui un grup foarte important al părților interesate, preocuparea principală fiind aceea de a se asigura respectarea drepturilor acestor persoane în acest proces și că procesul, inclusiv orice măsură de compensare este transparent și ușor de înțeles pentru persoana(e) afectată(e).

În scopul identificării persoanelor afectate în mod direct o cercetare suplimentară va fi făcută, în etapa preliminară de definire, utilizând diferite coridoare din jurul LEA.

Comunități locale și grupuri vulnerabile

Atât grupurile din cadrul comunităților locale cât și grupurile vulnerabile pot fi afectate în mod diferit de Proiect, fiind posibil să apară un impact divers:

- Grupurile din cadrul comunităților locale afectate de Proiect pot semnală aspecte legate de accesul la terenurile publice, accesul la infrastructura rutieră și la sursele de apă
- Grupurile vulnerabile (minorități etnice, religioase, vârstnici, tineri, șomeri etc) pot semnală un impact negativ similar, dar pot identifica și oportunități cum ar fi noi locuri de muncă pentru șomeri și tineri

Administrația publică locală

Sunt acoperite două zone de impact: prima (comunele și satele, incluzând și grupurile vulnerabile vecine de lângă zona de siguranță și protecție a LEA) și cea de a doua (agenții de dezvoltare regională, raioane, municipalități și orașe).

- Zona de impact primar – populația care locuiește sau desfășoară activități în orașele/municipiile, comunele și satele din interiorul ariei protejate și de siguranță a LEA varianta 1 (coridor de 75 m);
- Zona de impact secundar - orașele/municipiile, comunele și satele învecinate traseului LEA varianta 1, subordonate administrativ următoarelor raioane:
  - U.A.T. Găgăuzia: Municipalitățile Comrat și Vulcănești și câteva comune învecinate
  - Raionul Cahul
  - Raionul Taraclia
  - Raionul Leova
  - Raionul Cimișlia
  - Raionul Hâncești
  - Raionul Ialoveni
  - Municipality Chișinău și câteva comune învecinate

Oficiali guvernamentali și politicieni

- Ministerul Economiei - Direcția Generală pentru Eficiență Energetică și Securitate
- Ministerul Economiei - Agenția pentru Eficiență Energetică
- Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor
- Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 23
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
- Ministerul Mediului
- Ministerul Culturii
- Parlamentul MD "Comisia pentru administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbările climatice"

Autorități naționale de reglementare / Agenții

- Autoritatea Națională de Reglementare a Energiei - ANRE
- Inspectoratul Ecologic de Stat
- Agențiile Ecologice din U.A.T. Găgăuzia, din Raioanele Cahul, Taraclia, Leova, Cimișlia, Hîncești și Ialoveni și din Municipiul Chișinău
- Inspectoratul de Stat pentru Supraveghere Geodezică, Tehnică și Regim
- Agenția Relații Funciare și Cadastru
- Agenția Arheologică Națională
- Agenția MOLDSILVA (silvicultură și cinegetică)
- Întreprinderea de Stat pentru Managementul Resurselor de Apă
- Agenția Apele Moldovei

Mediul academic și CDI (cercetare – dezvoltare – inovare)

- Universități, Academia de Științe și Institute de CDI

Organizații profesionale; Sindicate și Federații patronale

- Asociații de fermieri
- Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Ramurile Silvice și Protecția Mediului Înconjurător
- Federația Sindicală a Lucrătorilor din Energetica Republicii Moldova "SINDENERGO"

Societatea civilă – ONG (Organizații NeGuvernamentale)

- Activiști de mediu
- Grupuri conservatoare
- Grupuri de interese la nivelul comunității / grupuri cetățenești

Mass media

Pentru etapa de consultare publică, un comunicat de presă va fi redactat și publicat, în conformitate cu prevederile legislative naționale – Legea nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, analizând în continuare dacă va fi cazul organizării unei conferințe de presă, pe parcursul derulării proiectului.

- ziare tipărite și on-line
- reviste de specialitate tipărite și on-line

În etapa de dezvoltare a Proiectului, grupurile părților interesate se va extinde/schimba și ar putea include:

Mediul de afaceri

- Distribuitorii de energie electrică
- Companii energetice / producători
- Sub-contractorii (ex. prestatori de servicii de consultanță și proiectare sau furnizori de echipamente/instalații)

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 24
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

- Dezvoltatori de proiecte și investitori

Instituții financiare internaționale

- Banca mondială
- CFI – Corporația Financiară Internațională
- BEI – Banca Europeană de Investiții, etc.

Părți interesate – Grupuri Interne

Această categorie este reprezentată de:

- Conducerea și salariații Moldelectrica, cu o atenție sporită pe echipa de Proiect ‘MD-RO’;

Întreprinderea va trebui să își consolideze Departamentul de relații cu comunitățile locale pentru a gestiona procesul de consultare a părților interesate, a aborda comentariile/opiniile/revedicările și a pune în aplicare, dacă va fi necesar, programele de dezvoltare comunitară pentru a minimiza orice impact potențial identificat în Raportul EIMS (Evaluarea impactului asupra mediului și social-economic). Acest Departament trebuie să se implice și să participe la procesele de consultare și implicare publică.

Alte părți interesate, la nivelul grupurilor interne:

- Consorțiul de consultanți – în etapa de planificare a Proiectului;
- Contractor general – în etapa de construcție și punere în funcțiune;
- Banca (creditorul) - BERD

Luând în considerare categoriile principale ale părților interesate identificate, în Tabelul 4.1 au fost sintetizate instrumentele de comunicare, tacticile, barierele în implementare și rezultatele așteptate, astfel de informații justificând o dezvoltare din timp a unei campanii de comunicare bine gestionată care va sprijini rezolvarea pe viitor a posibilelor probleme/bariere.

Tabel 4.1 – Identificarea și structurarea părților interesate

Categorie părți interesate	Interes vor să fie informați despre	Instrumente / tactici de comunicare	Rezultate așteptate	Bariere* de depășit
Persoanele afectate direct de construirea și / sau funcționarea LEA	Impactul asupra traiului acestora și posibilele compensații Procesul de achiziție de terenuri și drepturile de proprietate Zonele de siguranță și restricții Probleme de sănătate și siguranță	Întâlniri periodice / prezentări la sediul primăriilor / în școli / în biserici	Relații bune cu acest grup Eventuale întârzieri reduse în procesul de achiziție a terenurilor	Grup heterogen și combinații dificile în zona titlurilor de proprietate asupra terenurilor Este posibil un refuz pentru diseminarea și primirea de informații despre Proiect Exproprierea pentru proiecte de utilitate publică

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 25
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Categorie părți interesate	Interes vor să fie informați despre	Instrumente / tactici de comunicare	Rezultate așteptate	Bariere* de depășit
				Zgomot, praf, impact vizual etc. – deranjamente din timpul fazei de construcție și de exploatare Impactul asupra mediului înconjurător, asupra terenurilor cultivate și a podgoriilor Nivel scăzut de implicare
Oficiali guvernamentali și politicieni	Respectarea legilor și reglementărilor naționale, și a standardelor	Prezentări periodice Elaborarea de rapoarte la cerere	Autorități informate Reducerea întârzierilor în procesul de obținere a avizelor și acordurilor de funcționare	Posibile probleme administrative care pot genera întârzieri
Autorități naționale de reglementare / Agenții	Respectarea legilor și reglementărilor naționale, și a standardelor	Prezentări periodice Elaborarea de rapoarte la cerere	Autorități informate Reducerea întârzierilor în procesul de obținere a avizelor și acordurilor de funcționare	Influență puternică asupra procesului de avizare
Administrația publică locală – comunități afectate	Împărtășirea informațiilor despre Proiect Beneficii versus riscuri și impactul asupra comunității locale	Prezentări periodice și întâlniri la sediul primăriilor Reuniuni publice de informare	O mai bună cooperare cu întreaga comunitate Întârzieri reduse în procesul de autorizare Procesul sesizărilor bine gestionat	Respectarea tuturor cerințelor din cadrul procesului de avizare
Mediul academic și CDI	Împărtășirea cunoștințelor despre Proiect Beneficii versus riscuri și impact Tehnologii noi utilizate Oportunități asociate proiectului	Evenimente de transfer de cunoștințe	Un bun partener în promovarea Proiectului Contribuția la procesul de luare a deciziilor Intervenții valoroase pentru rapoarte	-
Societatea civilă - ONG	De obicei grupuri pro-active care	Prezentări și întâlniri la cerere	Relații bune cu societatea civilă	Rezistență Posibilă influență

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 26
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Categorie părți interesate	Interes <i>vor să fie informați despre</i>	Instrumente / tactici de comunicare	Rezultate așteptate	Bariere* <i>de depășit</i>
	doresc să asculte și să fie auzite		Procesul sesizărilor bine gestionat	negativă asupra comunității locale învecinate
Comunitățile locale – grupuri vulnerabile	Riscurile și impactul Proiectului Procedura de sesizări Existența unui sprijin suplimentar pentru a permite participarea acestora	Întâlniri periodice / prezentări la sediul primăriilor / în școli / în biserici Focus grupuri reduse ca număr de participanți coordonate cu grijă	Relații bune cu comunitatea locală și grupurile vulnerabile Procesul sesizărilor bine gestionat	Este posibil un refuz pentru diseminarea și primirea de informații despre Proiect Nivel scăzut de implicare
Mass media	Împărtășirea informațiilor despre Proiect Beneficii versus riscuri	Comunicate de presă lansate periodic Conferințe de presă trimestriale dacă va fi necesar	Relații bune cu comunitatea locală și grupurile vulnerabile Procesul sesizărilor bine gestionat	Rezistență la comunicarea de știri pozitive Abordarea critică nejustificată
Organizații profesionale; Sindicate; Federații patronale	Împărtășirea informațiilor despre Proiect	Prezentări și întâlniri periodice	O mai bună cooperare Întârzieri reduse față de graficul de Proiect Evitarea conflictelor	Exproprierea pentru proiecte de utilitate publică Impactul asupra mediului înconjurător, asupra terenurilor cultivate și a podgoriilor Condiții de muncă în cursul primei etape de implementare a Proiectului
Grup intern	Beneficii suplimentare Politica de resurse umane Responsabilități suplimentare Proceduri privind asigurarea calității Riscuri asociate	Plan anual de afaceri Raportări lunare Notificări privind evenimentele organizate Analize speciale la cerere Întâlniri periodice interne de Proiect	Angajați informați Evitarea conflictelor Contribuții la procesul decizional Intervenții valoroase pentru rapoarte Performanța îmbunătățită a Întreprinderii Costuri și riscuri reduse asociate Proiectului Întârzieri reduse față de graficul de	Transparența procesului decizional Îmbunătățirea Procesului de comunicare în interiorul Întreprinderii

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 27
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Categorie părți interesate	Interes <i>vor să fie informați despre</i>	Instrumente / tactici de comunicare	Rezultate așteptate	Bariere* <i>de depășit</i>
			implementare al Proiectului	
*) Informații culese urmare a misiune preliminară din teren, în zonele învecinate traseului LEA, cu desfășurarea de întâlniri introductive cu reprezentanții comunităților locale, a instituțiilor guvernamentale și ONG				

Moldelectrica va gestiona și actualiza periodic baza de date a părților interesate (**Anexa 2 – Baza de date a părților interesate**).

Părțile interesate care nu au fost identificate în timpul acestui proces trebuie să contacteze OCL - Ofițerul de legătură cu comunitățile locale de la Moldelectrica (**Capitolul 8 - Datele de contact pentru publicul vizat**) sau alți reprezentanți ai autorităților locale să solicite adăugarea lor în listă.

4.2. Analiza părților interesate - prioritizare

În perioada elaborării Studiului de fezabilitate, analiza a demarat prin identificarea publicului / grupului cel mai afectat în mod direct de Proiect 'MD-RO', fie din cauza utilizării terenurilor de-a lungul întregului sit al Proiectului, fie din cauza impactului asupra sănătății umane, asupra calității aerului și a apei sau chiar datorită efectelor socio-economice ale creării de noi locuri de muncă pe toată durata de viață a Proiectului (planificare, organizarea de șantier și construcție, punere în funcțiune, exploatare).

S-a realizat procesul de cartografiere a părților interesate de-a lungul zonelor de impact, urmând apoi prioritizarea principalelor grupuri identificate (**Anexa 1 – Aria geografică de impact a Proiectului 'MD-RO'**).

În Republica Moldova zona de siguranță și protecție pentru LEA 300-400 kV are, în conformitate cu Decizia Guvernului nr.514/2002, o distanță minimă de 30 m, stânga – dreapta față de linie, fără clădiri locuite în acest coridor. Pentru Proiectul 'MD-RO' coridorul de siguranță/protecție a fost stabilit la 75 m (30 m + 15 m + 30 m), în concordanță cu tipul stâlpilor utilizați.

LEA va fi o construcție încadrată în peisaj, care va necesita ocuparea terenului pentru fundația stâlpilor, fiind posibilă și impunerea unor anumite restricții privind posibilitatea de a efectua diverse activități, precum și posibilitatea de a folosi terenul de sub sau din apropierea LEA și a stâlpilor. Cu toate acestea, în conformitate cu legislația națională, nu există restricții cu privire la prezența persoanelor sub LEA (ex. pentru a desfășura activități agricole obișnuite).

Pe parcursul etapei de implementare a Proiectului, vor apărea impacturi suplimentare privind utilizarea terenurilor, cum ar fi transportul și lucrările de construcție. Acestea sunt prezentate mai în detaliu în raportul EISM și LACF.

La nivelul comunității și al administrației locale, au fost analizate prima arie de influență (comune și sate, inclusiv grupurile vulnerabile) și cea de a doua arie de influență (agenții de

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 28
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

dezvoltare regională, raioane, municipalități și orașe) și detaliate în **Anexa 2 – Baza de date a părților interesate**.

Discuții au avut loc, de asemenea, cu personalul relevant din mai multe instituții guvernamentale implicate în sau conexe cu dezvoltarea Proiectului, cu scopul identificării grupurile vulnerabile (consultați **Cap. 5 - Programul de consultare al părților interesate**).

Același proces de prioritizare a fost derulat și pentru alte grupuri țintă (ONG-uri și reprezentanți ai administrațiilor locale), luând în considerare, în principal structura populației din zona de influență, dezvoltarea economică orientată spre agricultură și categoriile de titluri de proprietate asupra terenurilor.

Domeniile de activitate acoperite, în mod direct sau indirect, de Proiect, respectiv energie, agricultură, transport, mediu - sănătate - securitate și cultură, au focalizat analiza noastră pe reprezentanții guvernamentali corespunzători, pe sindicatele, asociațiile profesionale și mediul academic asociat domeniilor amintite (consultați **Cap. 5 - Programul de consultare al părților interesate**).

Metodologia aplicată în selectarea siturilor, în care au avut loc interviurile față-în-față, pentru etapa preliminară de definire, și vor avea loc reuniunile de informare la nivel comunitar, pentru etapa de consultare publică, s-a bazat pe criterii de mediu, sociale și altele lafel de importante, după cum urmează:

- Criterii sociale pentru instalare/așezare: în imediata apropiere a traseului propus pentru LEA "varianta unu"; un număr mare de parcele de teren care urmează să fie expropriate;
- Criterii de mediu pentru instalare/așezare: prezența zonelor sensibile din punct de vedere ecologic; prezența siturilor semnificative arheologice sau culturale; situri cu traversări de râuri sau de formațiuni geologice majore în imediata apropiere a LEA; situri unde un impact temporar pe termen scurt poate apărea, cum ar fi praful, zgomotul și traficul din timpul construcției; situri un impact vizual poate fi generat;
- Criterii generale pentru instalare/așezare: răspândirea geografică a siturilor pentru întâlniri/interviuri de-a lungul traseului propus al LEA "varianta unu"; accesibilitate din motive logistice.

În timpul procesului de consultare publică și de dezvoltare a Proiectului (de la planificare până la etapa de implementare), structura părților interesate va evolua / se va schimba.

Părțile interesate identificate constituie un grup eterogen. Pentru a ne asigura că informațiile cu privire la Proiect și activitățile care fac parte din etapa de proiectare, construcție și exploatare a LEA și a stației back-to-back, ajung la grupurile vizate, o serie de metode vor fi utilizate, inclusiv întâlniri, informații on-line, precum și afișarea pe avizierele locale la sediul primăriilor sau la sediul birourilor locale ale Întreprinderii Moldelectrica.

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 29
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Limbile vorbite în Republica Moldova urmăresc într-o mare măsură structura etnică a țării (consultați **Cap. 2 - Descrierea proiectului**). Limba principală⁶ utilizată este cea moldovenească și română (practic aceeași limbă) vorbită de 78,6% din populație (54,6% moldovenească și 24% română). Alte limbi utilizate sunt de obicei limba rusă (14,5 %), ucraineană (2,7%), găgăuză (2,7%), bulgară 1,0%, romă 0,2% și altele nespecificate 0,3%. În cele mai multe raioane posibil afectate de traseul LEA propus, limba principală utilizată este cea moldovenească. În U.A.T.Găgăuzia limba oficială este găgăuza, care este vorbită de aproape toată populația, care aparține grupului etnic găgăuz. Cu toate acestea, o mare parte a populației din această regiune vorbește, de asemenea, foarte bine limba rusă.

Concluzia rezultată, urmare a întâlnirilor preliminare (introductive) care au avut loc și a interviurilor cu reprezentanții administrațiilor locale, este că doar publicarea informațiilor cheie, cum sunt Rezumatul Non-Tehnic, SEP și broșura Proiectului MD-RO pe scurt, se va realiza și în limba rusă.

---

⁶ Recensământul oficial al populației 2014

5. PROGRAMUL de CONSULTARE a PĂRȚILOR INTERESATE

Orice comunicare de informații neconfidențiale, în conformitate cu cerințele și standardele de politică ale IFI și cu cadrul legislativ al Republicii Moldova, care sunt de interes pentru publicul vizat și vizează Proiectul 'MD-RO', va reprezenta diseminarea publică de informații. Informații relevante prezentate din cadrul Proiectului 'MD-RO' vor ajuta atât părțile interesate – grupurile externe în înțelegerea mai bună a riscurilor, impactului și beneficiilor proiectului, cât și Moldelectrica în luarea unor măsuri pentru a îmbunătăți și a atenua impactul proiectului în timpul planificării, construcției și exploatării LEA și stației back-to-back. SEP va elabora de asemenea, o procedură pentru sesizări destinată publicului interesat, menită să transmită răspunsurile Moldelectrica la sesizările/comentariile acestora.

Versiunea actuală a Planului de implicare a părților interesate - SEP, alături de alte documente publice (Raportul EIMS, PMMS, CATC și Rezumatul non-tehnic (NTS) al Proiectului 'MD-RO'), ca parte a pachetului de diseminare de informații părților interesate, vor fi disponibile, pe toată durata etapelor de dezvoltare ale Proiectului, la următoarele link-uri și adrese:

- sediul central Moldelectrica și birouri locale în cadrul filialelor regionale:
  - Filiala "RETI Centru"
  - Filiala "RETI Sud"
- versiunile finale și actuale ale documentelor vor fi disponibile și la sediile administrative ale stațiilor electrice existente, de lângă Chișinău și Vulcănești
- BERD – Reprezentanța de la Chișinău (Str. Vlaicu Pârcălab nr.63, clădirea Sky Tower, et.10, Chișinău MD-2012, Moldova) și website-ul BERD (www.ebrd.com/moldova.html)

Locații suplimentare pentru afișarea documentelor publice pot fi convenite ulterior. Acestea ar putea include clădiri administrative și website-uri ale următoarelor localități:

- Orașul Vulcănești (<http://vulcanesti.ucoz.com/>)
- Raionul Cahul District - satul Iujnoe
- Raionul Taraclia District - satul Musaitu
- UAT Găgăuzia - satul Congaz
- UAT Găgăuzia – comuna Congazcic
- Raionul Cimișlia District - satul Topală
- Raionul Cimișlia District - satul Ecaterinovca
- Raionul Hâncești District - satul Fîrlădeni
- Raionul Ialoveni – satul Hanșca
- Municipiul Chișinău – comuna Băcioi
- Municipiul Chișinău (www.chisinau.md)

În ceea ce privește ședințele finale de consultare, locațiile și calendarul vor fi stabilite de comun acord între Ministerul Mediului, MOLDELECTRICA și consultant, în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului în conformitate cu Legea nr. 86/2014.

Responsabilitatea pentru asigurarea diseminării informațiilor revine:

- consultantului - în timpul etapei de Studiu de fezabilitate
- Moldelectrica - în timpul celorlalte etape ale Proiectului 'MD-RO' (inginerie și proiectare, construcții - punere în funcțiune; exploatare și mentenanță)

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 31
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Detalii suplimentare modalitatea de acces la informații și diseminarea informațiilor pot fi consultate în **Cap. 5.5 - Diseminarea informațiilor** și **Cap. 8 - Date de contact pentru părțile interesate**.

5.1. Implicarea părților interesate la zi

Până în prezent întâlnirile preliminare de definire (introdutive) au avut loc și părțile interesate, în principal grupurile interne, au fost consultate și implicate în planificarea și implementarea Proiectului.

În conformitate cu Programul SEP (Figura 5.2) următoarele acțiuni de implicare a părților interesate au avut loc:

Perioada de analiză preliminară PRE-EIMS și de identificare a părților interesate (aprilie-mai 2016):

- Atât echipa MOLDELECTRICA, cât și BERD, au fost consultate în procesul de stabilire a rutei optime a LEA dintre stațiile electrice Vulcănești și Chișinău
- Au avut loc vizite pe teren în zonele situate în vecinătatea stațiilor electrice existente și a rutei LEA propuse “variantea unu”, reacțiile / sugestiile pe care le-am înregistrat și analizat fiind utilizate pentru actualizarea viitoarelor activități și a variantei inițiale a Raportului preliminar al SEP

Perioada de definire a Raportului EIMS preliminar (iunie-iulie 2016):

- Interviuri față în față cu reprezentanții comunităților locale aflate de-a lungul traseului propus al LEA
- Întâlniri (introdutive) cu ONG-urile naționale
- Întâlniri (introdutive) cu oficiali guvernamentali

Obiectivele acestei etape de definire a Raportului EIMS preliminar au urmărit verificarea:

- categoriei de impact social și de mediu și a problemelor (riscuri și oportunități) relevante pentru Proiectul ‘MD-RO’
- părților interesate relevante pentru Proiect și a grupurilor vulnerabile

Întâlnirile introdutive au avut loc în perioada 28 iunie – 1 iulie 2016, fiind pe larg prezentate în **Anexa 3 – Misiune preliminară în teren – Raport pe scurt**.

Tabel 5.1 – Întâlniri introdutive cu reprezentanții comunităților locale, organizații guvernamentale și ONG

Data	Comunități locale Organizații guvernamentale ONG	Persoana interviuată / Funcție
28.06.2016	Municipiul Chișinău – Comuna Băcioi	DI. Ilie LEAHU, viceprimar DI. Dumitru STANILA, inginer Dna. Valentina BALTATESCU, contabil
	Raionul Ialoveni – Satul Hanșca	Dna. Svetlana BOSTANICA, contabil Dna. Silvia ARHIRII, secretar

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 32
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

	Raionul Hâncești - Satul Fîrlădeni	DI. Pavel BARBOS, primar
	Raionul Cimișlia – Satul Ecaterinovca	DI. Efim STROGOTEANU, primar
	Raionul Cimișlia – Satul Topală	Dna. Nadejda COSTAS, primar DI. Constantin Gherea, inginer Dna. Raisa COMERZAN, asistent social Dna. Mirea RACILA, contabil Dna. Mariana CERNEI, secretar
29.06.2016	UAT Găgăuzia – Comuna Congazcic	DI. Dimitrii IKIZLI, primar DI. Grigori IKIZLI, inginer
	UAT Găgăuzia – Satul Congaz	DI. Mihail ESIR, primar
	Raionul Taraclia – Satul Musaitu	Dna. Raisa TASNICENCO, primar
	Raionul Cahul – Satul Iujnoe	DI. Ghenadie FOCSA, primar
30.06.2016	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	DI. Anatolie ZOLOTCOV, vice ministru Dna. Elena BEJENARU, șef Direcția generală urbanism, construcții și locuințe DI. Serghei MUNTEANU, șef Direcția arhitectură, proiectări, urbanism și amenajarea teritoriului Dna. Victoria JARDAN, expert în aceeași Direcție
	Ministerul Mediului	Dna. Maria NAGORNÎ, șef Direcția analiză, monitorizare și evaluare a politicilor Dna. Veronica JOSU, șef adjunct Direcția resurse naturale și biodiversitate DI. Vitalie GRIMALSCHI, șef Secția arii protejate, biodiversitate și biosecuritate
	Ministerul Culturii	DI. Gheorghe POSTICA, vice ministru Dna. Emilia RISTIC, șef Serviciul investiții capitale
	AgroInform Farmers Association	DI. Iurie HURMUZACHI, Director adjunct

Data	Părți interesate – categoria public intern	Persoana interviuată / Funcție
01.07.2016	MOLDELECTRICA	DI. Veaceslav ZASTAVNEȚCHI, Vicedirector general - șef Direcție centrală de dispecer - Dispecer principal DI. Iurie CAZACU, șef Serviciu Regimuri electrice DI. Dmitri POPOV, șef Sector SRE Dna. Nelli MELNICENCO, șef adjunct Serviciul SPP DI. Dmitri SUHAZEV, șef SLE DI. Vitalie BÎTCA, șef SS

Scopul tuturor acestor interviuri a fost acela de a înțelege și identifica aria de proiect cu impact relevant și părțile interesate potențial afectate, pentru a ne crea o viziune de ansamblu la nivel local și o imagine clară a percepțiilor asupra efectelor potențiale ale Proiectului și asupra principalelor părți interesate afectate, prin intermediul factorilor interesați. Notițe de interviu au fost luate, iar formatul interviurilor a fost unul informal, ghidat de un chestionar axat pe potențiale probleme legate de următoarele domenii de interes: dezvoltarea economică; infrastructura de mediu; provocări sociale; și logistică.

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 33
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Selecția localităților în care s-au efectuat întâlniri introductive față-în-față, s-a bazat pe criterii de mediu, sociale și de altă natură - Figura 5.1.

Figura 5.1– Harta misiunii preliminare din teren

— Traseu LEA – varianta 1, aprobată; — Traseu rutier; ■ Opriri – sate/comune, administrația locală

Scopul acestei misiuni în teren a fost următorul:

- identificarea problemelor și preocupărilor majore, privind Proiectul 'MD-RO', prin consultarea publicului afectat (persoanele care locuiesc de-a lungul traseului LEA "varianta unu", proprietarii de terenuri), a grupurilor vulnerabile și a părților interesate, prin intermediul reprezentanților lor (Tabelul 5.1), cu luarea în considerare a observațiilor/sugestiilor acestora
- informarea publicului potențial afectat, prin intermediul reprezentanților lor, despre perioada de planificare a Proiectului 'MD-RO', în vederea asigurării unei implicări constante și continue
- identificarea unor noi grupuri sau părți interesate

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 34
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Materiale informative despre Proiect, care au fost pregătite în limbile moldovenească/română și rusă și au fost oferite reprezentanților părților interesate, au inclus: Proiectul 'MD-RO' pe scurt și bloc-notes (**Anexa 4 - Materiale informative – misiune preliminară în teren**).

Etapă de pregătire a EIMS – colectarea datelor de referință (noiembrie 2016 – martie 2017):

- Au fost organizate evenimente de diseminare a informațiilor (Raportul EIMS preliminar; SEP; Broșura Proiectului 'MD-RO'; Chestionare/Formulare de răspuns):
  - Municipiul Chișinău, sediul Moldelectrica (Tabel 5.2)
    - ✓ Autorități guvernamentale centrale active în domeniile de interes (sesiunea din prima parte a zilei);
    - ✓ Asociații profesionale, ONG și presa (sesiunea din partea a II-a a zilei).
  - Municipiul Comrat, UAT Găgăuzia – sediul Primăriei
  - Comuna Ecaterinovca, Raionul Cimișlia – la sediul Casei de Cultură
    - ✓ Reprezentanți ai comunității locale și vecine, cetățeni și grupuri vulnerabile

Scopul consultărilor publice inițiale:

- Promovarea și diseminarea informațiilor despre Proiectul 'MD-RO', în principal Raportul EIMS preliminar;
- Identificarea, prin colectarea răspunsului la chestionare/formulare, a impactului socio-economic și de mediu potențial suplimentar și a problemelor cheie, relevante pentru Proiectul 'MD-RO' Project;
- Identificarea altor categorii relevante - părți interesate și grupuri vulnerabile, pentru Proiectul 'MD-RO'.

Consultările publice inițiale au avut loc în perioada 8-9 noiembrie 2016, câte 2 sesiuni pe zi – conform informațiilor incluse în **Anexa 6 “Consultare publică inițială”**.

Tabel 5.2– Întâlniri pentru consultări publice inițiale

Data	Autorități guvernamentale centrale Asociații profesionale, ONG și mass-media
08.11.2016	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
	ANRE
	Institutul de Energetică, Academia de Științe a Moldovei
	Ministerul Economiei
	Ministerul Mediului
	Inspectoratul Energetic de Stat al Republicii Moldova
	Agenția Relații Funciare și Cadastru a Republicii Moldova
	Universitatea Tehnică din Moldova
	Ziarul Național din Moldova
	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova
09.11.2016	Pe panourile de informare nu au fost afișate niciun afiș sau pachetul de diseminare a informațiilor despre Proiectul "MD-RO", iar în afară de reprezentanții filialei regionale Moldelectrica Sud - "Filiala RETI Sud" din Comrat sau reprezentanții primăriei Ecaterinovca, nimeni nu a participat la întâlnirea inițială de consultare publică.

5.2. Aspecte cheie rezultate în etapa preliminară de definire și la consultările publice inițiale

Informațiile de interes propuse pentru dialog în cadrul interviurilor informale preliminare (introdutive) au fost legate de:

- dezvoltarea economică:
  - Oportunități pentru surse de venit (ex. agricultură, industrie etc.)
  - Proiecte noi, bariere (infrastructură - drumuri / energie electrică și termică / apă și canalizare / gaze naturale, irigații, telecomunicații etc.)
- mediu și patrimoniu cultural
  - Resurse naturale (terenuri, minerale, păduri etc.)
  - Zone sensibile / protejate
  - Existența unor situri arheologice sau clădiri din patrimoniul istoric/cultural
  - Traversări de râuri sau formațiuni geologice majore în imediata apropiere a LEA
  - Zone unde pot apărea efecte vizuale, estetic negative
  - Fenomene climatice extreme (ex.inundații, alunecări de teren etc.)
- probleme sociale
  - Grupurile vulnerabile
  - Șomajul și migrația
  - Existența echipamentului agricol, terenuri, proiecte noi de infrastructură
  - Canale, proceduri / mecanisme de comunicare
- logistică existentă (ex. săli de ședință, săli de conferință)

Rezumând toate însemnările de la interviurile informale (**Anexa 5 - Interviuri informale – misiune preliminară în teren**) din timpul deplasării în teren, în tabelul de mai jos au fost adunate principalele comentarii și recomandări, acestea contribuind la actualizarea Raportului preliminar EIMS, furnizând date și pentru viitorul Raport EIMS final.

Tabel 5.3– Întâlniri informale – aspect cheie și recomandări

ÎNTÂLNIRI INFORMALE Perioada de definire a Raportului EIMS preliminar	
Părțile interesate intervievate	<ul style="list-style-type: none"> - reprezentanții comunităților locale aflate de a lungul traseului propus al LEA - ONG (Asociație de fermieri)
Aspecte pozitive	<ul style="list-style-type: none"> - aceștia consideră că Proiectul 'MD-RO' nu aduce nici un impact major asupra traiului lor - originile etnice ale populației din zonele afectate sunt diverse, dar NU au raportat grupuri vulnerabile, ci doar câteva familii sau cetățeni, monitorizați prin serviciul de asistență socială - NU au reticență în împărtășirea / transferarea și primirea de informații despre Proiect - aceștia sunt interesați de proiectele de utilitate publică de interes național - în special în domeniul infrastructurii rutiere, securitatea alimentării cu energie electrică

ÎNTÂLNIRI INFORMALE
Perioada de definire a Raportului EIMS preliminar

	<ul style="list-style-type: none"> - dornici să fie implicați - zonele protejate (tip NATURA 2000) și siturile arheologice au fost identificate și vor fi protejate / delimitate - există o evoluție pozitivă a productivității și a achizițiilor de tehnologie modernă în agricultură - câteva mici industrii au evoluat (ex. instalații de biogaz, cosmetice pe bază de lavandă) - dorința de a dezvolta turismul local, inclusiv activități conexe, prin propuneri de proiecte pentru finanțare
Aspecte negative	<ul style="list-style-type: none"> - populația îmbătrânește; tinerii merg în străinătate în căutarea de locuri de muncă mai bine plătite - există preocupări majore pentru infrastructura locală - apă / canalizare; școli; drumuri; irigații - veniturile sunt în principal mici, limitate la cele derivate din agricultură; în zona nu sunt dezvoltate exploatarea de resurse naturale - titluri diverse de proprietate asupra terenurilor (în principal proprietate privată individuală, dar și asociații de agricultori și proprietate de stat) - terenuri agricole sunt împărțit în mai multe parcele mici, aflate în proprietate majoritar privată - preocupările în zonă sunt legate în mod special de impactul asupra mediului, asupra terenurilor cultivate și a podgoriilor, și mai puțin de impactul asupra sănătății umane, datorat câmpurilor electromagnetice - există un interes relativ ridicat pentru posibile plăți compensatorii pe care proprietarii le pot primi urmare a impactului Proiectului (ex. exproprierea)

RECOMANDĂRI

- observațiile și comentariile importante legate de impactul asupra mediului, asupra terenurilor cultivate și a podgoriilor să fie luate în considerare și depuse la echipa tehnică a proiectului (ex. recomandările reprezentanților comunei Congazcic, UAT Găgăuzia)
- să fie asigurată furnizarea de informații suplimentare despre Proiectul 'MD-RO', pe care le pot afișa la gazeta de perete a primăriei sau pe panourile informative din localitate
- să se păstreze legăturile on-line cu aceste categorii ale părților interesate
- părțile interesate să primească informații cu privire la Proiect, pentru a fi parcurse înainte de viitoarea consultare publică
- părțile interesate să fie implicate în mod constant în acțiunile de promovare a Proiectului și în pregătirea Proiectului din timpul etapei de planificare (Studiu de fezabilitate)
- părțile interesate să fie consultate în timpul procesului de EIMS septembrie - octombrie 2016
- decizia privind alegerea viitoarei locații pentru consultarea publică să țină cont de: zonă cunoscută; asigurarea unei pauze de cafea în timpul reuniunii

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 37
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

ÎNTÂLNIRI INFORMALE	
Perioada de definire a Raportului EIMS preliminar	
<ul style="list-style-type: none"> - formularele de feedback și mecanismul pentru transmiterea sesizărilor / comentariilor / sugestiilor și pentru primirea răspunsurilor să fie furnizate din timp - legătura cu Asociația Fermierilor să fie menținută – au conexiuni la nivel național; un bun canal de comunicare, având în vedere cei 4500 de membrii, ziarul asociației și adunările naționale ale acestora la fiecare două luni 	

ÎNTÂLNIRI INFORMALE	
Perioada de definire a Raportului EIMS preliminar	
Părțile interesate intervievate	<ul style="list-style-type: none"> - reprezentanți guvernamentali
Aspecte pozitive	<ul style="list-style-type: none"> - nicio reticență în împărtășirea și primirea informațiilor legate de proiecte strategice de interes național - ușor accesibili, deschiși către comunicare și cooperare - dispuși să se implice și să susțină Proiectul, în conformitate cu legislația, reglementările și standardele naționale - dialogul informal a fost apreciat și abordarea a fost una pozitivă, luând în considerare demararea din timp (etapele pre-EIMS și de analiză preliminară EIMS) a procesului de implicare a părților interesate, înainte de etapa de implementare a Proiectului, respectiv chiar la faza Studiu de fezabilitate
Aspecte negative	<ul style="list-style-type: none"> - necesitatea sublinierii, în mod repetat, a faptului că proiectul 'MD-RO' este, pentru moment, doar în stadiul de Studiu de fezabilitate - se constată, din păcate, că există proiecte care încearcă să eludeze legea și cadrul de reglementare
RECOMANDĂRI	
<ul style="list-style-type: none"> - includerea în baza de date cu părțile interesate a Agenției Naționale de Arheologie și a Institutului Cadastral, în cazul în care lipsesc - finalizarea identificării tipului de proprietate asupra terenurilor de-a lungul traseului LEA "varianta unu" - respectarea cerințelor de proiectare și inginerie, a standardelor de mediu și a legislației din domeniul social în vigoare pentru LEA 330-400 kV (ex. Legea nr 86/2014 privind EIM, HG nr.651 / 2016 privind migrația păsărilor, Legea nr.218 / 2010 privind patrimoniul arheologic etc.) - păstrarea legăturii pentru evenimente viitoare, în timpul etapei de consultare publică, pentru o procedură de autorizare derulată fără bariere - pregătirea unui grafic-calendar al procesului de autorizare, inclusiv cu documentele care trebuie depuse, termene limită, responsabilități etc. 	

ÎNTÂLNIRI INFORMALE
Perioada de definire a Raportului EIMS preliminar

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 38
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

ÎNTÂLNIRI INFORMALE Perioada de definire a Raportului EIMS preliminar	
Părțile interesate intervievate	<ul style="list-style-type: none"> - public intern – angajații Moldelectrica
Aspecte pozitive	<ul style="list-style-type: none"> - mai multe sisteme de management și normele corespunzătoare sunt deja puse în aplicare: înregistrarea și soluționarea cererilor și sesizărilor din partea angajaților; generarea și funcționarea celulelor de criză; Procedura internă de prevenire a accidentelor la locul de muncă; sistem de gestiune și circulație a informațiilor și documentelor interne; reglementări interne pentru mediul de lucru, operativitatea și funcționarea întreprinderii, inclusiv un Cod de etică (inclusiv aspecte legate de lupta anti-corupție) - reglementările interne sunt împărtășite tuturor subcontractanților - politicile proprii legate de asigurarea calității, protecția mediului, a sănătății și siguranței la locul de muncă sunt elaborate în conformitate cu legile și reglementările naționale - angajații au propriul lor sindicat, inclusiv o comisie care să medieze conflictele de muncă - contractul colectiv de muncă existent este întocmit de către sindicat - sesiunile interne de formare continuă sunt organizate: pentru nivelul de intrare / angajați noi; periodic - anual cu privire la codul etic și lunar pentru problemele de sănătate și securitate la locul de muncă "ziua siguranței" - ușor accesibili, deschiși pentru comunicare și cooperare, atât la nivel intern și extern - website nou, lansat recent - dialogul informal a fost apreciat și abordarea a fost una pozitivă, luând în considerare demararea din timp (etapele pre-EIMS și de analiză preliminară EIMS) a procesului de implicare a părților interesate, înainte de etapa de implementare a Proiectului, respectiv chiar la faza Studiu de fezabilitate internal documents' and information management system; internal regulations for the company's working environment, functionality and operation, including a Code of ethics (also anti-corruption)
Aspecte negative	<ul style="list-style-type: none"> - apariția unor responsabilități și riscuri noi, legate de noua tehnologie 400kV stație de BTB - fără experiență de lucru (O & M) - comunicare internă existentă numai la nivelul celor două "panouri informative" și de tipul "uși deschise"; niciun sistem de comunicare on-line intern pus în

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 39
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

ÎNTÂLNIRI INFORMALE	
Perioada de definire a Raportului EIMS preliminar	
	<p>aplicare (ex. INTRANET)</p> <ul style="list-style-type: none"> - conștienți de monopolul pe piață al Moldelectrica, nu se insistă asupra transparenței în cadrul procesului decizional, vizibilitatea fiind strict limitată la cerințele legislației în vigoare - momentan niciun sistem de management integrat al calității, mediului și sănătății-securității în muncă nu este pus în aplicare
RECOMANDĂRI	
	<ul style="list-style-type: none"> - organizarea de sesiuni de formare continuă pentru actualii și noii angajați responsabili pentru viitoarea stație electrică de 400kV BTB - organizarea de reuniuni tehnice interne periodice, având ca temă de dezbatere ultimele evoluții tehnologice la nivel internațional - diversificarea canalelor de comunicare internă – dezvoltarea, pe viitor, a unui INTRANET, pentru îmbunătățirea și optimizarea comunicării interne - notificarea evenimentelor publice pe website-ul Moldelectrica - îmbunătățirea procesului de comunicare în interiorul companiei - organizarea de întâlniri periodice ale echipei interne de proiect – schimb de informații privind evoluția Proiectului ‘MD-RO’, informații pe care, ulterior, managerul de proiect le poate furniza, la nivel intern, tuturor angajaților - o mai mare transparență a procesului decizional - punerea în aplicare pe viitor a standardelor de management integrat al calității, mediului și sănătății-securității în muncă

Consultări publice inițiale (noiembrie 2016)

Rezumând toate dezbaterile relevante din timpul consultărilor publice inițiale, comentariile și recomandările au fost colectate în tabelul de mai jos, pentru a fi utilizate ca date de referință la elaborarea viitorului raport ESIA.

Table 5.4 – Consultări publice inițiale – aspect cheie și recomandări

CONSULTĂRI PUBLICE INIȚIALE	
Audiența	<ul style="list-style-type: none"> - Guvern și politicieni - Autorități de reglementare - Institute CDI și mediul academic - Autorități locale - Federația sindicală și presa locală
Subiecte dezbătute	<ul style="list-style-type: none"> - Proiectul ‘MD-RO’ este de interes strategic național - dată fiind funcția Republicii Moldova de tranzitare a resurselor energetice, conform Strategiei Energetice 2020, apare necesitatea ca Moldova să-și consolideze securitatea energetică, iar acest Proiect dezvoltă aceste capacități de tranzit - reducerea dependenței de importurile de energie față de creșterea pierderilor în rețelele de transport a energiei electrice, fenomen care apare în orice hub (nod) de

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 40
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

CONSULTĂRI PUBLICE ÎNȚIALE	
	<p>import</p> <ul style="list-style-type: none"> - Institutul de Energetică este deschis pentru colaborare și cercetare comună pe teme legate de tipul de circuit și stâlpi; O direcție de cercetare de interes este dezvoltarea unui nou tip de linii de transport compacte, crescând astfel capacitatea de transport - Proiectul 'MD-RO' reprezintă un efort financiar substanțial pentru Moldova, datorită investițiilor mari, generate de modernizarea stației electrice "BtoB" - accesibilitatea consumatorului final, datorită impactului proiectului asupra tarifului de transport al energiei electrice - -scenarii de analiză în care se demonstrează fezabilitatea Proiectului - impactul câmpului electromagnetic asupra mediului și comunităților învecinate (transmisii radio și sănătate) - exproprierea terenurilor estimată la aproximativ 300-400 ha va genera o procedură lungă de aprobare
RECOMANDĂRI	
<ul style="list-style-type: none"> - Proiectul 'MD-RO' este de interes strategic național și trebuie declarat drept proiect de utilitate publică - Academia de Științe sugerează ca o viziune viitoare să includă și Ucraina în analizele bazate pe existența unui Tratat Energie - transparență în prezentarea datelor financiare și comerciale ale Proiectului, de ex. Schema de finanțare propusă, returnarea investiției etc.; Durata construcției și montajului; Durata de viață a echipamentului principal - elaborarea analizelor privind accesibilitatea tarifelor la energie electrică - necesitatea interconectării cu UE, de deschidere a pieței energiei electrice și de generare de competitivitate între actori (operatori de sisteme de distribuție a energiei electrice), reducând astfel monopolul tarifelor 	

5.3. Activități planificate și viitoare privind implicarea părților interesate

Activitățile planificate pentru viitor vor fi structurate așa cum este prezentat în figura 5.2, se vor focaliza pe întâlnirile de consultare publică derulate în timpul procesului de EIMS și vor include:

Consultarea – de a lungul traseului propus LEA “varianta unu”

- Consultări publice - întâlniri în cadrul comunităților locale (cetățeni, ONG-uri locale, grupuri vulnerabile, lideri informali)
- Consultări individuale - posibil a fi incluse, în funcție de concluziile Raportului EIMS și a specificațiilor tehnice
- Comunicate de presă către presa scrisă și online

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 41
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Consultarea părților interesate poate genera acțiuni și reacții în rândul acestora, fapt care va fi luat în considerare în planificarea viitoare a acțiunilor propuse în SEP. De exemplu, părțile interesate ar putea fi cei care iau măsuri pentru a optimiza compensațiile legate de construcția și exploatarea LEA.

Perioada de timp	Activitatea	Raportarea	
	Identificarea părților interesate & analiza preliminară PRE-EIMS		
SEP + Raportul de definire EIMS - primele variante preliminare depuse la MOLDELECTRICA spre analiză			
Etapă de planificare a Proiectului	Procesul de definire și pregătire a EIMS (partea a II-a lunii iunie-octombrie 2016; noiembrie 2016-aprilie 2017)	Pregătire Întâlniri introductive informale	
		Pregătirea Raportului EIMS în variantă preliminară	
		Derulare Întâlniri introductive informale, Consultare publică inițială	
		Evaluarea rezultatelor	
		Identificarea problemelor cheie – date de intrare pentru Raportul de definire EIMS	Raportul de definire EIMS final și SEP – varianta actualizată – depuse la MOLDELECTRICA
Diseminarea Rapoartelor EIMS, PMMMS, CATC, RNT – variantele preliminare și SEP actualizat			
Etapă de planificare a Proiectului	Procesul de consultare & diseminare EIMS (martie-septembrie 2017)	Pregătirea procesului de consultare EIMS	
		Derularea programului de consutări publice	
		Evaluarea rezultatelor	Actualizarea tuturor documentelor
		Diseminarea variantelor actualizate - Raporte EIMS, PMMMS, CATC, RNT și SEP	
		Comentarii și sugestii pentru îmbunătățire	
		Finalizarea EIMS, PMMMS, CATC, RNT și SEP	Depunerea Rapoartelor finale EIMS, PMMMS, CATC, RNT și SEP
Etapă de implementare și exploatare a Proiectului	Proces de consultare continuu	Procedura de achiziții, Inginerie-Proiectare, Avize-Acorduri, Achiziție terenuri Construcția (Pregătirea organizării de șantier, Punere în funcțiune) Exploatare și Mentenanță Dezafectare	Actualizarea SEP în timpul construcției și exploatăriiProiectului Responsabilitatea MOLDELECTRICA

Dialog în curs și întâlniri față-în-față

Dialog în curs și întâlniri față-în-față

Figura 5.2 – Programul SEP

Proiectul 'MD-RO' fiind integrat în Categoria A, ar putea avea și efecte negative semnificative asupra mediului și / sau sociale și, prin urmare, Moldelectrica va implica părțile interesate în fiecare etapă de dezvoltare a Proiectului, iar comentariile/sesizările/opiniile acestora vor fi luate în considerare în documentele relevante. Raportul EIMS și alte documente relevante

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 42
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

ale Proiectului vor fi diseminate în mod public pentru comentarii, iar variantele actualizate ale documentelor vor fi puse la dispoziția părților interesate relevante, cel puțin o dată pe an.

Va fi organizată o ședință de consultare publică pentru prezentarea și discutarea documentației raportului preliminar EIMS. Întâlnirea pentru consultarea publică va avea loc în perioada de consultare publică a EIMS.

Pachetul de informații pentru diseminare, care include rapoartele SEP, EIMS – Evaluarea impactului asupra mediului și socio-economic cu rezumatul non-tehnic (NTS), CATC – Cadrul pentru achiziția terenurilor și măsuri compensatorii și PMMMS – Planul de management și monitorizare de mediu și social, va fi pregătit pentru comentarii publice. Orice materiale de prezentare va trebui pregătit atât în limba oficială națională cât și în limba engleză și, dacă este necesar, un chestionar ar putea fi realizat pentru a încuraja publicul să își prezinte punctul de vedere.

Activitățile viitoare vor furniza date cu privire la:

- Tipul de informații diseminate, data și forma de prezentate și canalele de informare și distribuire
- Minute ale întâlnirilor, liste de participanți și locații ale întâlnirilor organizate
- Persoane, grupuri, organizații și instituții care au fost consultate
- Aspecte-cheie și problemele ridicate de către publicul afectat și discutate
- Mecanismul de răspuns, acțiuni corective

Informațiile cu privire la activitățile de implicare a părților interesate vor fi actualizate în mod continuu și toate detaliile din consultările publice legate de Proiect și date relevante de mediu & social, rezultate din Programul de comunicare publică pe perioada etapelor de implementare și exploatare, vor fi incluse în SEP.

În SEP se vor prezenta, de asemenea, mai multe detalii cu privire la responsabilitățile și resursele implicate. Este esențial ca responsabilitățile care au legătură cu acțiunile privind mecanismul de sesizări de exemplu, să fie bine definite, înțelese și împărtășite cu Moldelectrica, odată ce SEP va intra în gestiunea Întreprinderii.

Perioada de dezbatere publică / transmitere de sesizări/plângeri/comentarii/opinii se va conforma legislației naționale și cerințelor-standardelor IFI. BERD solicită o perioadă de cel puțin 120 de zile pentru sesizări/comentarii, de la publicarea Raportului EIMS final și a considerațiilor Consiliul pentru proiecte de utilitate publică. Moldelectrica va pune Raportul EIMS la dispoziția publicului pentru comentarii, atât on-line pe website-ul său cât și la sau în apropierea amplasamentului Proiectului 'MD-RO', și este de așteptat să mențină documentația accesibilă publicului cel puțin până la finalizarea Proiectului.

Oricine poate comenta cu privire la rapoartele incluse în Pachetul de informații pentru diseminare, în perioada de diseminare. Comentariile pot fi trimise prin e-mail către Moldelectrica: melnicenco@moldelectrica.md sau prin poștă la adresa str V. Alecsandri nr. 78 din Chișinău.

5.4. Instrumente de comunicare și eșalonarea în timp

În următoarele etape ale Proiectului (proiectare de bază și de detaliu, implementare – construcție, punere în funcțiune și exploatare) SEP va fi dezvoltat în continuare, incluzând abordări pentru a asigura luarea, pe deplin, în considerare a comentariilor/sesizărilor/opiniilor părților interesate. Responsabilitățile Moldelectrica vor fi, de asemenea, analizate în continuare. Moldelectrica, în etapa viitoare a Proiectului – construcție și exploatare/funcționare LEA, va fi factorul cheie în **INFORMAREA, COMUNICAREA** cu și **IMPLICAREA** părților interesate:

- **Informarea** definește părțile interesate care doresc informații în locul unei conversații
- **Comunicarea** definește părțile interesate cu o dorință mare de implicare sau cu un nivel ridicat de experiență, dar care încă nu au participat la dialog; Mai multă comunicare cu această categorie îi va determina să se implice.
- **Implicarea** definește părțile interesate a căror implicare este necesară;

Pentru a pune în practică programul SEP prezentat în figura 5.3, pentru etapa de planificare (Studiul de Fezabilitate, avize-acorduri, etc.) și cea de implementare (construcție, punere în funcțiune, exploatare) a Proiectului 'MD-RO', o sinteză a instrumentelor/tacticilor de comunicare, a informațiilor pentru diseminare corespunzătoare fiecărei categorii din părțile interesate, inclusiv o eșalonare în timp sunt prezentate în Tabelul 5.3.

Tabel 5.5– Instrumente de comunicare și termene

Categorie părți interesate	Instrumente de comunicare	Informații pentru diseminare	Eșalonare în timp			
			Etapa de planificare a Proiectului			Etapa de implementare a Proiectului
			Procesul de definire a EIMS iunie-octombrie 2016	Procesul de pregătire a EIMS noiembrie 2016-aprilie 2017	Procesul de consultare & diseminare EIMS iulie-septembrie 2017	Proces de consultare continuu
Persoane afectate direct de viitoarea construcție și/sau exploatare a LEA	Întâlniri Panouri publice la primării	RNT, EIMS, PMMS, CATC și SEP, formular pentru sesizări		X	X	X
Oficialități guvernamentale și politicieni	Adrese oficiale prin email / fax Rapoarte la cerere	RNT, EIMS, PMMS, CATC și SEP și respectarea legislației naționale și a regulamentelor de avizare	X	X	X	X
Autorități de reglementare / Agenții	Întâlniri				X	X

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 44
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Categorie părți interesate	Instrumente de comunicare	Informații pentru diseminare	Eșalonare în timp			
			Etapa de planificare a Proiectului			Etapa de implementare a Proiectului
			Procesul de definire a EIMS iunie- octombrie 2016	Procesul de pregătire a EIMS noiembrie 2016-aprilie 2017	Procesul de consultare & diseminare EIMS iulie-septembrie 2017	Proces de consultare continuu
naționale						
Administrația Publică Locală – comunități afectate	Întâlniri, Internet, Panouri publice la primărie	RNT, EIMS, PMMS, CATC, SEP, formular pentru sesizări	X	X	X	X
Mediul academic și CDI	Internet, presa scrisă	RNT, alte informații la cerere			X	X
Societatea civilă - ONG	Internet, Telefon, presa scrisă Prezentări și întâlniri la cerere	RNT, alte informații detaliat la cerere	X	X	X	X
Comunități locale – persoane vulnerabile	Panouri publice la primărie / școli / biserici Focus groupuri cu număr redus de participanți Interviuri față-în-față	RNT, formular pentru sesizări, EIMS, PMMS, CATC și SEP			X	X
Mass-media	Comunicate de presă periodice	RNT, alte informații detaliat la cerere			X	X
Organizații profesionale; Sindicate; Federații patronale	Prezentări și întâlniri periodice	NTS, EIMS, SEP	X		X	X
Părți interesate – grupul intern	Planul anual de afaceri Rapoarte lunare Notificări	Informații detaliat despre proiect, cerințe sistem	X	X	X	X

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 45
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Categorie părți interesate	Instrumente de comunicare	Informații pentru diseminare	Eșalonare în timp			
			Etapa de planificare a Proiectului			Etapa de implementare a Proiectului
			Procesul de definire a EIMS iunie- octombrie 2016	Procesul de pregătire a EIMS noiembrie 2016-aprilie 2017	Procesul de consultare & diseminare EIMS iulie-septembrie 2017	Proces de consultare continuu
	evenimente Analiză specială la cerere Întâlniri interne de proiect periodice	asigurarea calității, RNT, formular pentru sesizări, posturi vacante, EIMS, PMMMS, CATC, SEP				

Actualizări trimestriale ale pachetului de informații pentru diseminare vor fi disponibile pentru fiecare categorie a părților interesate.

5.5. Diseminarea informațiilor

Obiectivul procesului de diseminare a informațiilor este acela de a solicita reacția publicului din localitățile afectate de proiect, a grupurilor vulnerabile și părților interesate privind impactul proiectul 'MD-RO' și măsurile de reducere propuse, urmând ca acolo unde este necesar sesizările/comentariile să fie luate în considerare, raportul EIMS fiind actualizat corespunzător. Pe perioada procesului EIMS, o campanie formală de consultare publică se va desfășura de-a lungul traseului propus LEA, coordonat de către echipa de proiect Moldelectrica, împreună cu consorțiul consultanților, cu includerea diseminării informațiilor despre Proiect și a evenimentelor dedicate părților interesate

Principalele etape ale procesului de diseminare a informațiilor vor fi:

- pregătirea și distribuirea materialelor de diseminare (pachete de diseminare a informațiilor);
- anunțuri și implicarea mass-media (comunicate de presă);
- întâlniri de diseminare a informațiilor;
- colectarea și înregistrarea comentariilor și sesizărilor.

Tipul informațiilor diseminate și metodele de comunicare care urmează să fie întreprinse de autoritățile locale pentru Proiect sunt prezentate pe scurt în Tabelul 5.1. Obiectivele comunicării externe sunt: asigurarea implicării continue a persoanelor afectate și a altor părți interesante relevante pentru Proiect, și informarea acestora cu privire la activitățile, performanțele, planificarea, dezvoltarea și implementarea Proiectului. Informațiile care vor fi

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 46
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

diseminate public sunt în acord cu cerințele de politici și standardele IFI (BERD, BEI și BM) și cu legislația națională a Republicii Moldova.

SEP va fi revizuit și actualizat periodic de către MOLDELECTRICA, pentru a include modificările intervenite în procesul de implicare a părților interesate și al structurii grupurilor, ca urmare a dezvoltării Proiectului. Informațiile care trebuie diseminate se pot modifica dacă apar schimbări la proiectare, în graficul de timp al Proiectului sau în zona de impact a acestuia.

Pachetul preliminar de informații pentru diseminare (RNT, EISM, PMMMS, CATC și SEP) va fi disponibil online⁷ în limbile moldovenească/româna, rusă și engleză înainte de procesul de diseminare propriu-zis, pentru următoarele grupuri țintă (numărul de contacte se referă la o bază de date preliminară a părților interesate):

- Funcționari din cadrul autorităților guvernamentale și membrii ai Parlamentului – aproximativ 33 de contacte;
- Reprezentanți ai administrației locale și regionale, inclusiv din zona afectată – aproximativ 20 de contacte;
- Cadre universitare și institute de CDI – aproximativ 6 contacte;
- ONG-uri naționale și locale, grupuri de interes – aproximativ 12 contacte;
- Presa națională – aproximativ 7 contacte;
- Organisme de finanțare internațională – aproximativ 5 contacte;
- Grupul intern al părților interesate (echipa de Proiect Moldelectrica, consultanții și BERD) – aproximativ 12 contacte.

O atenție specială va fi acordată populației care locuiește în zonă, de-a lungul traseului LEA (pentru a identifica această categorie va fi utilizată o abordare bazată pe coridoare) și proprietarilor de terenuri direct afectați – aceștia vor constitui un grup prioritar, care să își cunoască și înțeleagă drepturile în ceea ce privește transmiterea opiniilor / comentariilor / sesizărilor privind construcția și exploatarea LEA. În acest sens, informații cheie, cum ar fi Rezumatul Non-Tehnic, SEP și broșura Proiectului MD-RO, vor fi tipărite și vor fi puse la dispoziția autorităților publice locale de nivelul 1 (lista comunităților învecinate cu LEA 400 kV aprobate de Ministerul Mediului în conformitate cu Legea 86/2014) și în limba rusă în zonele de interes – comunități locale potențial afectate din UAT Găgăuzia.

Abordarea aceasta va fi dezvoltată mai în detaliu în cadrul următoarelor etape ale Proiectului (implementare – construcție, punere în funcțiune și exploatare).

Toată documentația pentru diseminare va fi distribuită către părțile interesate relevante, cu cel puțin o săptămână înainte de lansarea perioadei oficiale de diseminare a informațiilor, și cel puțin două săptămâni înainte de reuniunile de consultare publică asigurându-se astfel că părțile interesate au suficient timp pentru a examina documentația înaintea întâlnirilor.

Perioada disponibilă pentru comentarii publice trebuie să se conformeze legislației naționale (Legea 86/2014) și cerințelor IFI. În cazul Proiectului 'MD-RO', BERD va solicita o perioadă

---

⁷ www.moldelectrica.md; www.mediul.gov.md/index.php/transparenta-in-procesul-decizional/consultari-publice; www.ebrd.com/work-with-us/project-finance/project-summary-documents.html

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 47
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

de cel puțin 120 de zile pentru comentarii, de la publicarea finală a EIMS și a declarației/comunicatului Consiliului Director. Moldelectrica va păstra documentația EIMS în domeniul public, spre consultare, până la finalizarea Proiectului.

6. MECANISMUL DE SESIZĂRI

6.1. Obiective și procedură

Un mecanism de sesizări va fi implementat astfel încât Moldelectrica să răspundă la preocupările, comentariile și plângerile din partea părților interesate și a comunităților afectate. Personalul desemnat pentru implicare, din cadrul Moldelectrica, vor fi instruiți pentru gestionarea mecanismului de sesizări. Acest mecanism se referă atât la părțile interesate - grupul intern (angajați), cât și grupul extern (persoanele afectate și alte părți interesate relevante).

Un flux schematic pentru mecanismul de sesizare este prezentat în Figura 6.1 de mai jos. Ambele reclamații verbale și scrise urmează să fie înregistrate și documentate. Orice comentarii sau preocupări pot fi aduse la cunoștința Întreprinderii atât verbal (prin telefon) cât și în scris (prin poștă sau e-mail) sau prin completarea unui formular de sesizări (**Anexa 6 - Formular de sesizare publică**). Formularul de sesizare va fi pus la dispoziție în primării, școli, centre comunitare și alte locuri publice, care sunt ușor accesibile pentru toate părțile interesate relevante, împreună cu o descriere a mecanismului de sesizări. Formularele completate pot fi apoi depuse la datele de contact menționate la **Cap. 8 – Date de contact pentru părțile interesate**.

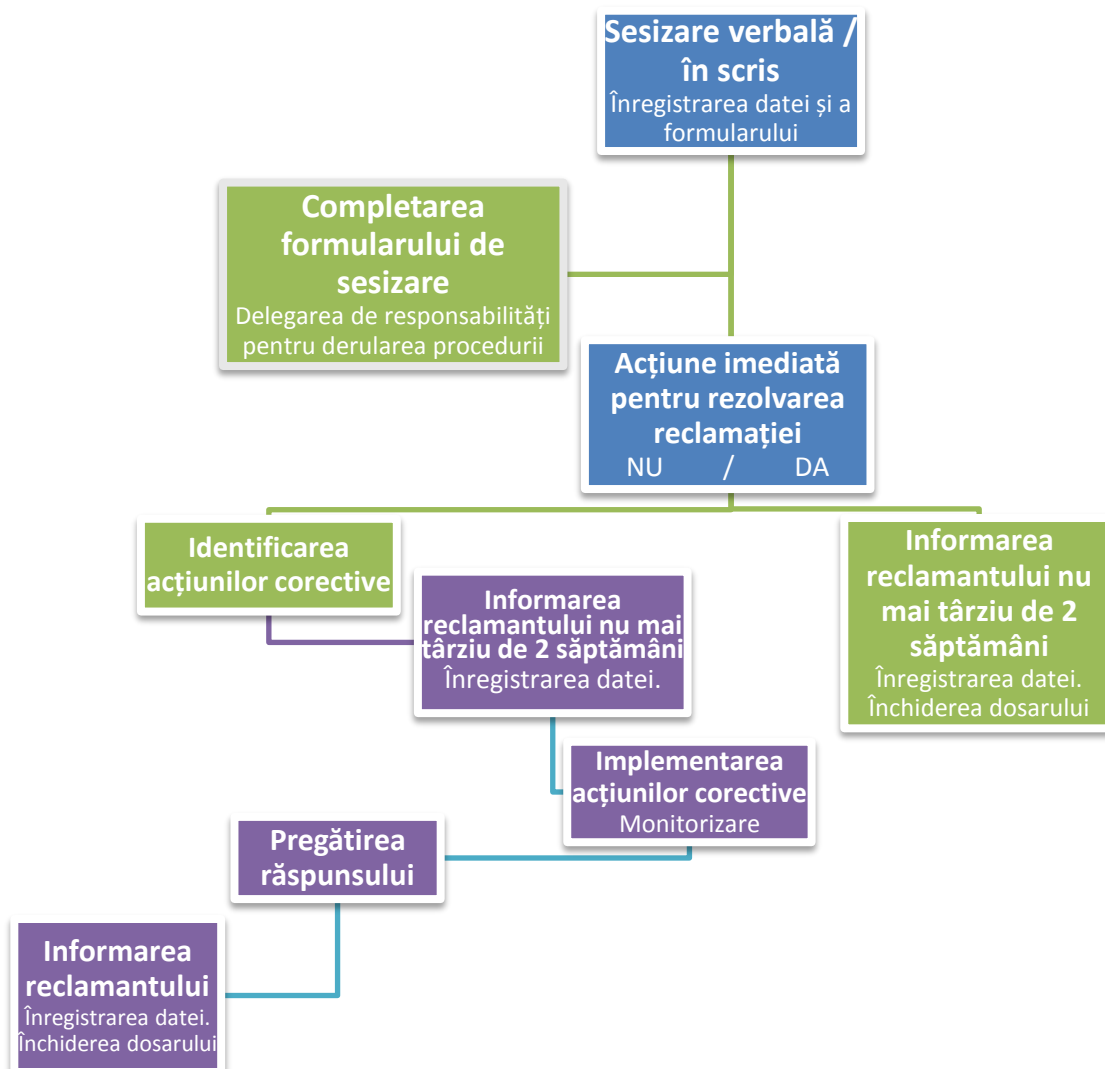

Figura 6.1– Procedura de sesizări

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 49
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Atunci când se primește o sesizare/plângere, toți angajații trebuie să îndrume reclamantul către OCL - Ofițerul de legătură cu Comunitatea Locală (CLO) sau către Departamentul responsabil cu asigurarea calității, protejarea mediului, sănătate și siguranță la locul de muncă (ACM-SSM). Oricare membru al Departamentului ACM-SSM care primește o plângere trebuie să se asigure că Formularul de acțiuni corective este finalizat. Formularul se transmite apoi către OCL, care îl va înregistra și se va asigura că toate acțiunile corective au fost implementate pentru a închide dosarul plângerii.

7. MONITORIZARE ȘI RAPORTARE

Grupul de monitorizare EIMS (Evaluarea impactului asupra mediului și social-economic) va trebui să aibă o structură echilibrată și neutră (fără avantaje), fiind concentrat asupra viitoarelor potențiale probleme sociale și de mediu, generate de-a lungul etapelor de dezvoltare ale Proiectului 'MD-RO' (planificare, implementare - construcție, punere în funcțiune și exploatare). Experți din domeniul protecției mediului înconjurător (inspectori și autoritățile de reglementare) vor monitoriza și raporta toate efectele negative, în conformitate cu cadrul juridic național în vigoare și cu cerințele și standardele IFI în domeniul politicilor de mediu și sociale.

Responsabilitatea asigurării protecției mediului și a protecției sociale în cazul Proiectului 'MD-RO' revine dezvoltatorului - MOLDELECTRICA.

Problemele de mediu și sociale vor fi gestionate după cum urmează:

- în etapa de planificare a Proiectului, OLC (ofițer de legătură cu comunitatea locală) va gestiona atât mecanismul de sesizare/reclamație, cât și procesul de monitorizare și raportare;
- în etapa de implementare a Proiectului, în cadrul MOLDELECTRICA va fi înființată o Unitate de implementare a proiectului (UIP).

O companie de consultanță va fi selectată pentru a întreprinde astfel de activități și pentru a implementa PMMMS, analizând în același timp Sistemele de management de mediu și de siguranță aflate în responsabilitatea contractorului general, pentru a se asigura că nu vor rezulta efecte negative sociale și de mediu încă din etapa de implementare. În plus, în cadrul procesului de supraveghere a construcțiilor, zilnic va fi efectuat un audit, contractorul general fiind astfel obligat să furnizeze un raport de auto-monitorizare atât a aspectelor de mediu, cât și a celor sociale.

Înregistrările de la consultările publice și minutele întâlnirilor vor fi gestionate de către OCL, Moldelectrica și reprezentantul consorțiului de consultanți - responsabil cu impactul social. Vor fi elaborate Rapoarte periodice semestriale, care sintetizează activitățile (recapitulare pe domeniile mediu/social) și problematicile cheie apărute (sesizări, reclamații, comentarii).

Un raport anual de progres va fi, de asemenea, pregătit de către OCL, Moldelectrica care să includă un rezumat al rezultatelor SEP. Pe baza acestui Raport anual informații actualizate vor putea fi furnizate înapoi comunității / părților interesate vizate, inclusiv cu specificarea progresului realizat în etapele de dezvoltare ale Proiectului 'MD-RO'.

Moldelectrica va acționa, în consecință, va activa bucla de feedback și va pune în aplicare măsuri corective, atât în domeniul social și cât și de mediu.

Principalele aspecte care urmează să fie monitorizate vor include:

- utilizarea / destinația terenurilor, dislocare / reinstalarea, achiziția și compensarea / despăgubirea;
- infrastructura și serviciile care urmează să fie dezvoltate pe orizontală, în viitor;
- prevenirea poluării și evaluarea riscurilor;
- sănătate și siguranță;
- păduri, zone de prerie, traversări de râuri;

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 51
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

- arheologie, patrimoniul și cultura locală;
- organizarea de șantier și relațiile comunitare;
- viitoare angajări și recrutări de personal.

8. DATE de CONTACT pentru PĂRȚILE INTERESATE

Apreciam și sunt binevenite toate observațiile/comentariile cu privire la materialele/documentele enumerate mai jos. Avem rugămintea să ne transmiteți părerea dumneavoastră după vizitarea website-ului nostru de internet www.moldelectrica.md.

Următoarele materiale vor fi elaborate, pe măsură ce procesul EIM progresează și vor fi puse la dispoziția părților interesate, în cursul procesului de consultare:

- Broșura Proiectului 'MD-RO'
- Rezumatul non-tehnic (RNT)
- SEP - Planul de implicare al părților interesate (acest document), cu scoaterea în evidență a modului de abordare a procesului de consultare a părților interesate
- Raportul EIMS (Evaluarea impactului asupra mediului și social-economic)
- PMMS (Planul de management și monitorizare de mediu și social)
- CATC (Cadrul pentru achiziția de terenuri și măsuri compensatorii)

Pentru informații suplimentare vă rugăm să contactați Moldelectrica:

Ofițerul de legătură cu Comunitatea Locală – OCL și Manager EIMS și SEP

Prenume: **Nelly**

Nume: **Melnicenco**

Telefon: **22 253396**

Email: **melnicenco@moldelectrica.md**

Adresa poștală: **Moldelectrica, str. V. Alecsandri nr.78, Municipiul Chișinău**

9. REFERINȚE

- Politica BERD de Informare Publică, 2008
- UN ESPOO Convention - Convenția ONU (Organizația Națiunilor Unite) privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, adoptată în 1991 (modificată în 2001)
- Moldova în cifre, Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, 2016
- Recensământul oficial al populației, 2014
- Implicarea părților interesate: Manual de bune practici pentru companii care fac afaceri în zonele cu piețe emergente, CIF 2007
- Politica socială și de mediu BERD, 2014
- Ghidul BERD pentru proiecte din categoria A
- Banca Europeană de Investiții – Manualul social și de mediu, 2013
- Cadrul de mediu și social al Băncii Mondiale, 2017
- Manualul operational al Băncii Mondiale, 2013
- Recensământul populației 2004, Republica Moldova

Website-uri

- www.meniu.gov.md/
- www.mapl.gov.md/
- www.statistica.md/
- <http://geoportal.md/>
- www.unece.org/
- www.anpm.ro/
- www.un.org/
- www.insse.ro/
- www.mmediu.ro/
- <http://europeandcis.undp.org/>
- www.icpa.ro/
- www.icas.ro/
- www.ebrd.com/moldova.html
- www.ebrd.com/
- <http://www.eib.org/>
- <https://policies.worldbank.org/>
- <http://www.worldbank.org/>

ANEXA 1 – Baza de date a părților interesate

Versiunea 21-05-2017

zona de impact primar; zona de impact secundar; alte părți interesate; grupul intern

Societate / Întreprindere / Instituție	Prenume Nume	Funcție
UAT Găgăuzia (Gagauz -Yeri)	Irina Vlah	Governor (Bașcan)
BERD	Alexandra Antsugai	
BERD	Pierre Biedermann	
BERD	Evelin Lehis	
Agencia Ecologică din Chișinău	Ustim Stîrcea	Director de Divizie
Agencia Ecologică din UAT Găgăuzia	Eugen Șevenco	Director de Divizie
Agencia Ecologică din Cahul	Galina Macrițchi	Director de Divizie
Agencia Ecologică din Leova	Pavel Ciobanu	Director de Divizie
Agencia Ecologică din Cimișlia	Petru Leancă	Director de Divizie
Agencia Ecologică din Hîncești	Albert Darie	Director de Divizie
Agencia Ecologică din Ialoveni	Ion Ionaș	Director de Divizie
Agencia Ecologică din Taraclia	Andrei Baltacov	Director de Divizie
ENERGOPROIECT	Sergiu Carmanschi	Inginer șef
ENERGOPROIECT	Iurie Ghies	Director General
ISPE	Anca Popescu	Manager de Proiect
ISPE	Claudia Tomescu	Șef Secție
ISPE	Gloria Popescu	Expert comunicare și transfer de cunoștințe
ISPE	Carmen Gujba	Asistent Manager de Proiect
IVL	Mathias Gustavsson	Expert impact social
IVL	Anja Karlsson	Expert impact social
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Eduard Grama	Ministru
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Doni Veaceslav	Șef Direcția Administrarea Patrimoniului de Stat și Fondului Funciar
Ministerul Culturii	Monica Babuc	Ministru
Ministerul Economiei	Octavian Calmîc	Viceprim ministru și Ministru al Economiei
Ministerul Economiei	Mariana Botezatu	Șef Direcția generală pentru Securitate Energetică și Eficiență Energetică
Ministerul Economiei	Valentin Lesnic	Șef Direcție Infrastructură Energetică
Ministerul Economiei	Valeriu Triboi	Vice-ministru
Ministerul Economiei Agencia de Eficiență Energetică - AEE	Mihail Stratan	Director
Ministerul Mediului	Valeriu Munteanu	Ministru
Ministerul Mediului	Alexandru Bostan	Consilierul Ministrului
Ministerul Mediului	Maria Nagornii	Șef Departament Analiză, Monitorizare și Politici de Evaluare

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 55
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Societate / Întreprindere / Instituție	Prenume Nume	Funcție
Ministerul Mediului	Ala Rotaru	Șef Direcția Resurse Naturale și Biodiversitate
Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Vasile Bîta	Ministru
Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Alexandru BEȘLIU	Consilierul Ministrului
Agencia de Dezvoltare Regională	Eduard Ungureanu	Director interimar Regiunea Centru
Agencia de Dezvoltare Regională	Maria Culeșov	Director Regiunea Sud
Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	Iurie Chirinciuc	Ministru
MOLDELECTRICA	Ghennadi Dimov	Director General
MOLDELECTRICA	Moldovan Valeriu	Șef Direcție Transport Energie Electrică
MOLDELECTRICA	Octavian Ciobirca	Prospective Development Department
Administrația publică Municipiul Chișinău	Dorin Chirtoaca	Primar
Administrația publică Municipiul Comrat	Victor Volcov	Primar
Administrația publică Orașul Vulcănești	Vasil Shishku	Primar
Administrația publică Comune în vecinătatea Proiectului CHIȘINĂU - Raionul IALOVENI	Brăila Hanșca	Reprezentanții administrației locale Grupuri posibil afectate ale comunității locale
Administrația publică Comune în vecinătatea Proiectului Raionul HÎNCEȘTI	Fârlădeni	Reprezentanții administrației locale Grupuri posibil afectate ale comunității locale
Administrația publică Comune în vecinătatea Proiectului Raionul CIMIȘLIA	Gura Gălberiei Valea Perjei Ecaterinovca (Topală)	Reprezentanții administrației locale Grupuri posibil afectate ale comunității locale
Administrația publică Comune în vecinătatea Proiectului Raionul LEOVA	Borogani	Reprezentanții administrației locale Grupuri posibil afectate ale comunității locale
Administrația publică Comune în vecinătatea Proiectului Raionul CAHUL	Iujnoe Burlăceni	Reprezentanții administrației locale Grupuri posibil afectate ale comunității locale
Administrația publică Comune în vecinătatea Proiectului Raionul TARACLIA	Borceag (Orehovca) Musaitu Vinogradovca	Reprezentanții administrației locale Grupuri posibil afectate ale comunității locale

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 56
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Societate / Întreprindere / Instituție	Prenume Nume	Funcție
Administrația publică Comune în vecinătatea Proiectului UAT GAGAUZIA	Dezghingea Congazcicul de Jos Congaz Alexeevca	Reprezentanții administrației locale Grupuri posibil afectate ale comunității locale
Agencia Relatii Funciare și Cadastru a Republicii Moldova	Anatolie Ghilaș	Director General
Agencia Națională Arheologică	Vlad Vornic	Director General
Autoritatea Națională de Reglementare în Energie – ANRE	Sergiu Ciobanu	Director
ONG - Academia de Guvernare a Mediului din Moldova	Alexandr Ișcenco	Președinte
ONG - Asociația Jurnaliștilor de Mediu și Turism Ecologic	Serghei Lazo	Președinte
ONG - Centrul National de Mediu	Ina Coseru	Președinte
ONG – Agenția națională pentru Conservarea Energiei	Vlad Răileanu	Președinte
ONG – Institutul național de Ecologie	Valeriu Moșanu	Președinte
ONG – Centrul Regional de Mediu (REC) Moldova	Tudor Cozari	Președinte
Academia de Științe a Moldovei	Gheorghe Duca	Președinte
Academia de Științe a Moldovei – Institutul de Ecologie și Geografie	Maria Nedelcov	Director
Academia de Științe a Moldovei – Institutul de Energetică	Tîrșu Mihai Ștefan	Director
Academia de Științe a Moldovei – Institutul de Zoologie	TODERAȘ Ion	Director
Inspectoratul de Stat Ecologic	Igor Talmazan	Inspector șef
Inspectoratul de Stat pentru Supraveghere Geodezică, Tehnică și Regim	...	Inspector șef
Inspectoratul de Stat pentru Energie	Iacob Timciuc	Inspector șef
Universitatea Tehnică	VIOREL BOSTAN	Rector, Dr.habil.
Universitatea Academiei de Științe	Maria Duca	Academician, prof. univ., dr. hab., rector
Agencia MOLDSILVA (silvicultură și cinegetică)	Ion Cebanu	Director General
Întreprinderea de Stat pentru Managementul Resurselor de Apă	Pavel Taran	Administrator
Agencia Apele Moldovei	Igor Hincu	Director Adjunct
Asociația de fermieri - Moldova Fruct	Vitalie Gorincioi	Președinte
Asociația de fermieri - AGROinform	Aurelia Bondari	Director Executiv
Asociația de fermieri - UniAgroProtect	Alexandru Slusari	Președinte
Federatia Nationala a Fermierilor	Valeriu Cosarciuc	Președinte
Federatia Nationala a Fermierilor - Cahul	Postu Gheorghe	Persoana de contact
CONFEDERAȚIA NAȚIONALĂ A PATRONATULUI DIN REPUBLICA MOLDOVA	Leonid Cerescu	Președinte

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 57
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Societate / Întreprindere / Instituție	Prenume Nume	Funcție
Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova	Oleg BUDZA	Președinte
Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Ramurile Silvice și Protecția Mediului Înconjurător	Valeriu VIDAICO	Președinte
Federația Sindicatelor din Energetică și Industrie	Veaceslav RUFALA	Președinte
Federația Sindicală a Lucrătorilor din Energetica Republicii Moldova "SINDENERGO"	Victoria Niță	Președinte
Federația Națională a Sindicatelor din Agricultură și Alimentație „Agroindsind” din Republica Moldova	Sergiu BERNEVEC	Președinte
Comisia parlamentară "Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice"	Violeta Ivanov	Deputat Președintele comisiei
Mass-media/presa scrisă și online Timpul de dimineață	Constantin Tănase	Redactor șef
Mass-media/presa scrisă și online Ziarul de garda	Aneta Grosu	Redactor șef
Mass-media/presa scrisă și online Komsomolskaia Pravda	...	Redactor șef
INFO-PRIM NEO – agenție de știri	Valeriu Vasilica	Redactor șef
Agenția de știri de stat Moldpres	Valeriu Renita	Redactor șef
Mass-media/presa scrisă și online Panorama	...	Redactor șef
Mass-media/presa scrisă și online Timpul de dimineață	Constantin Tănase	Redactor șef

ANEXA 2 – Misiune preliminară în teren – Raport pe scurt

	<p align="center">Moldova în conexiune cu rețeaua europeană ENTSO-E MISIUNE ÎN TEREN DE DEFINIRE A OBIECTIVELOR EIMS INTERVIURI FAȚĂ-ÎN-FAȚĂ 27 iunie – 01 iulie 2016, Republica Moldova</p>
<p align="center">“PROIECTUL DE INTERCONECTARE MOLDOVA-ROMANIA” – Studiul de Fezabilitate / Partea 1 Misiune în teren – Raport pe scurt</p>	
Context	
<p>Această misiune în teren pentru definirea obiectivelor EIMS (Evaluarea impactului asupra mediului și socio-economic) s-a adresat părților interesate pentru primul Proiect Prioritar - A: Stația electrică back to back (BtB) de la Vulcănești și LEA 400kV Vulcănești-Chișinău; “varianta 1” a traseului LEA propus. Selecția vizitelor din teren pentru interviurile față-în-față s-a realizat pe baza unor criterii de mediu, sociale și altele de importanță generală (ex. răspândirea geografică, logistică etc.).</p>	
Obiective	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificarea tuturor preocupărilor și problemelor majore, prin consultarea publicului posibil a fi afectat (persoanele care trăiesc de-a lungul traseului LEA “varianta 1” proprietarii de terenuri), a grupurilor vulnerabile și a părților interesate cu privire la Proiectul “MD-RO”, cu luarea în considerare a comentariilor / sesizărilor acestora 2. Informarea acestora asupra perioadei de planificare a Proiectului “MD-RO”, în scopul motivării acestora și a generării unei atitudini pro-actve de implicare continuă 	
Informații de interes propuse ca subiect de dialog în timpul interviurilor informale de definire a obiectivelor EIMS	
<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltare economică <ul style="list-style-type: none"> - Oportunități pentru venituri bănești (ex. agricultură, industrie etc.) - Proiecte noi, bariere (infrastructură - drumuri, telecomunicații etc.) • Mediu și patrimoniu cultural <ul style="list-style-type: none"> - Resurse naturale (terenuri, minerale, păduri) - Zonele sensibile din punct de vedere al mediului - Prezența sturilor arheologice sau culturale - Traversări de râuri sau de formațiuni geologice - Arit unde pot apărea impacturi negative - Fenomene meteo extreme • Aspecte sociale <ul style="list-style-type: none"> - Grupuri vulnerabile - Sesiuni, utilaje agricole, teren în proprietate • Canale de comunicare, proceduri / mecanisme • Logistică existentă (ex. săli de conferință) 	
<p align="center">Moldova în conexiune cu rețeaua europeană ENTSO-E MISIUNE ÎN TEREN DE DEFINIRE A OBIECTIVELOR EIMS INTERVIURI FAȚĂ-ÎN-FAȚĂ 27 iunie – 01 iulie 2016, Republica Moldova</p>	
<p align="center">PROGRAM</p>	
27.06.2016 ZIUA 1 – LUNI	
<ul style="list-style-type: none"> • Sosirea delegațiilor ISPE și IVL în Chișinău • Sedință internă de lucru ISPE și IVL 	
28.06.2016 ZIUA 2 – MARȚI	
<ul style="list-style-type: none"> • TRASEU = Chișinău – Topală, raionul Cimișlia cu oprire în raioanele Hâncești și Ialoveni • INTERVIURI INFORMALE FAȚĂ-ÎN-FAȚĂ DE DEFINIRE A OBIECTIVELOR EIMS în următoarele localități: <ul style="list-style-type: none"> - Municipiul Chișinău – Comuna Băcioi d. NE LEAHU, viceprimar; d. Dimitrie STANCU, inginer; d. Valentina BALTATESCU, contabil - Raionul Ialoveni – Satul Hanca d. Svetlana BOSTANICA, contabil; d. Silvia ARHIBI, secretar - Raionul Hâncești – Satul Fărâdeni d. Pavel BARBOS, primar - Raionul Cimișlia – Satul Ecaterinovca d. Efim STROGOTANU, primar - Raionul Cimișlia – Satul Topală d. Nadejda COSTAS, primar; d. Constantin Ghinea, inginer; d. Rasa COWERZAN, asistent social; d. Mirela RACLA, contabil; d. Mariana CERNEI, secretar 	
29.06.2016 ZIUA 3 – MIERCURI	
<ul style="list-style-type: none"> • TRASEU = Municipiul Chișinău – Satul Iujnoe, raionul Cahul cu oprire în raioanele Taraclia și UAT Găgăuzia • INTERVIURI INFORMALE FAȚĂ-ÎN-FAȚĂ DE DEFINIRE A OBIECTIVELOR EIMS în următoarele localități: <ul style="list-style-type: none"> - UAT Găgăuzia – Comuna Congaz d. Dimitrie IKIZL, primar; d. Grigori IKIZL, inginer - UAT Găgăuzia – Satul Congaz d. Mihail ESIR, primar - Raionul Taraclia – Satul Musaitu d. Raisa TASHNENCO, primar - Raionul Cahul – Satul Iujnoe d. Ghenadie FOCSA, primar 	
30.06.2016 ZIUA 4 – JOI	
<ul style="list-style-type: none"> • Local în municipiul Chișinău • INTERVIURI INFORMALE FAȚĂ-ÎN-FAȚĂ DE DEFINIRE A OBIECTIVELOR EIMS cu reprezentanții guvernamentali și ai ONG-urilor profesionale: <ul style="list-style-type: none"> - SESIUNEA DE DIMINEATĂ – reprezentanți guvernamentali: <ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului: d. Maria NAGORNII, șef Direcția analiză, monitorizare și evaluare a politicilor; d. Veronica LOSU, șef adjunct Direcția resurse naturale și biodiversitate; d. Vitalie GRIMALSCH, șef Secția arii protejate, biodiversitate și biosecuritate • Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor: d. Anatolie ZDOLOTCH, viceministru; d. Elena BEENARU, șef Direcția generală urbanism, construcții și locuințe; d. Serghei MUNTEANU, șef Direcția arhitectură, proiectări, urbanism și amenajarea teritoriului; d. Victoria JARDAN, expert în accesul la Direcție • Ministerul Culturii: d. Gheorghe POSTICA, vice ministru; d. Emilia RISTIC, șef Serviciul investiții culturale - SESIUNEA DE DUPĂ-AMIAZĂ – ONG-uri profesionale <ul style="list-style-type: none"> • ONG – Asociația Fermierilor Agrolinform: d. Andree RUMUZACHI, Director adjuncț • Sedință internă de sinteză: ISPE, IVL și Energo proiect 	

Moldova în conexiune cu rețeaua europeană ENTSO-E
MISIUNE ÎN TEREN DE DEFINIRE A OBIECTIVELOR EIMS
INTERVIURI FAȚĂ-ÎN-FAȚĂ

27 iunie – 01 iulie 2016, Republica Moldova

01.07.2016 ZIUA 5 - VINERI

- Prezentarea Proiectului 'MD-RO' în fața reprezentanților salariaților MOLDELECTRICA
 Dl. Veaceslav ZASTAVNETCHI, Vice-director general - șef Direcția centrală de dispecer - Dispecer principal
 Dl. Iurie CAZACU, șef Serviciu Regimuri electrice
 Dl. Dimitri POPOV, șef Sector SRE
 Dna. Nelli MELNICENCO, șef adjunct Serviciu SPP
 Dl. Dimitri SUHAZEV, șef SLE
 Dl. Vitalie BÎTCA, șef SS

DETALII TEHNICE

Materiale informative despre Proiect: Proiectul 'MD-RO' pe scurt (ro+ru); chestionar informat
Limbile utilizate: română, rusă și engleză

Acest proiect este finanțat de organizația BERD. Conținutul acestui plan reflectă opinia autorilor individuali și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale BERD.

Moldova în conexiune cu rețeaua europeană ENTSO-E
DE DEFINIRE A OBIECTIVELOR EIMS
INTERVIURI FAȚĂ-ÎN-FAȚĂ
 27 iunie – 01 iulie 2016, Republica Moldova

Mapa: rețea în teren

- Traseul LEA – varianta 2 aprobată
- Traseul rutier
- Opriți – administrație locală - sat/comune

**Moldova în căutarea soluțiilor europene ÎNTR-ÎN
MISIUNE ÎN TEREN DE DEFINIRE A OBIECTIVELOR EIMS
INTERVIEU ÎN FAȚĂ**
27 Iunie - 01 Iulie 2013, Republica Moldova

**"PROIECTUL DE INTERCONECTARE MOLDOVA-ROMÂNIA" - Studiu de Fezabilitate / Partea
Formulaire de răspuns / Misiune în teren**

Conținut

Misiune în teren nr.02/22 pentru efectuarea obiectivelor EIMS (Evaluarea impactului asupra mediului și a resurselor umane), care va atinge următoarele obiective generale și specifice:

Obiective

1. **Identificarea tuturor persoanelor și instituțiilor implicate, prin consultarea publică, pentru a efectua o cercetare comună, de a lărgi baza de date EIMS "în teren" și pentru a determina în teren, a grupurilor interesate și a grupurilor interesate cu privire la Proiectul de Interconectare Moldova-România, a grupurilor interesate și a grupurilor interesate cu privire la Proiectul de Interconectare Moldova-România, a grupurilor interesate și a grupurilor interesate cu privire la Proiectul de Interconectare Moldova-România.**
2. **Informarea persoanelor interesate, a grupurilor interesate și a grupurilor interesate cu privire la planurile de planificare și implementare EIMS, în scopul asigurării accesului și a accesului la informații și a grupurilor interesate cu privire la planurile de planificare și implementare EIMS.**

Informații de informare pentru interviu în teren

Subiecte abordate:	Răspunsuri primite:
<ul style="list-style-type: none"> • abordarea economică, socială și culturală • oportunități de dezvoltare și oportunități de dezvoltare • oportunități de dezvoltare și oportunități de dezvoltare • oportunități de dezvoltare și oportunități de dezvoltare • oportunități de dezvoltare și oportunități de dezvoltare • oportunități de dezvoltare și oportunități de dezvoltare • oportunități de dezvoltare și oportunități de dezvoltare • oportunități de dezvoltare și oportunități de dezvoltare 	

Misiune / Aspect de înțelegere:

Publicul vizat persoana care trăiește de o lungă perioadă în "în teren" și aliați (grupuri de persoane interesate)

Categoriile de publici intervieui:

Data / Locul interviului:

INTERCONECTARE MOLDOVA-ROMANIA

[illegible]

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 61
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

ANEXA 4 – Misiune preliminară în teren – Interviuuri informale

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
28.06.2016	Municipiul Chișinău – Comuna Băcioi	dl. Ilie LEAHU, viceprimar dl. Dumitru STANILA, inginer dna. Valentina BALTATESCU, contabil tel.+373 (0)22-383236 primaria.bacioi2011@mail.ru

10618 locuitori (recensământ 2004)

Dezvoltare economică

- În principal, agricultura (cereale, pomi fructiferi) - terenuri private și aflate în proprietatea statului
- Nu există obiective industriale majore
- Carieră de piatră în insolvență; rezervoare de petrol care deservește Aeroportul Internațional Chișinău
- Sistemul de alimentare cu apă și de canalizare în curs de dezvoltare
- Infrastructură rutieră viitoare – centura de ocolire a municipiului Chișinău
- Sunt interesați de independența aprovizionării cu energie electrică

Mediul înconjurător și patrimoniul cultural

- Zonă cu pericol de inundații; 3 iazuri mari
- Impactul negativ asupra mediului al aeroportului internațional Chișinău
- Probleme majore legate de sistemul de gestionare a deșeurilor menajere
- Nu sunt preocupați de posibilele explozii ale rezervoarelor de petrol
- Nu există preocupări legate de impactul câmpului electromagnetic generat de LEA asupra sănătății
- Nu există zone protejate, muzee - clădiri istorice sau situri arheologice
- Zona pădurilor, chiar dacă este proprietate privată, aceasta este gestionată de către Administrația pădurilor de stat

Aspecte sociale

- Sunt interesați de compensațiile sau scutirile de taxe pe care le pot primi datorită impactului negativ al aeroportului
- Sunt preocupări pentru dezvoltarea propriilor lucrări de construcții pentru sistemul de învățământ și infrastructura aferentă (grădinița a fost renovată)
- Femeile lucrează împreună cu bărbații
- Nu există grupuri vulnerabile, ci doar câteva familii "cu venituri mici", monitorizate de serviciile sociale
- Există oportunități de angajare în agricultură, industria transporturilor / aeroport și administrație locală

Comunicare și logistică

- Există conexiune la internet; ziar local; panou informativ
- Solicitări scrise pot fi depuse la secretariatul primăriei
- Adunarea generală a consiliului local are loc la fiecare trei luni, în conformitate cu legislația în vigoare
- Nu există săli de conferință spațioase

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 62
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
28.06.2016	Raionul Ialoveni – Satul Hanșca	dna. Svetlana BOSTANICA, contabil dna. Silvia ARHIRII, secretar tel.+373 (0) 268-56236 hanscaprimaria@gmail.com

1080 locuitori (recensământ 2004)

Dezvoltare economică

- În principal, agricultură (cereale, podgorii) - terenuri private și aflate în proprietatea statului
- Nu există obiective industriale
- Două proiecte câștigate pe fonduri naționale: dezvoltarea sistemului de apă potabilă și renovarea grădiniței; Bugetul acoperit din Fondul Ecologic Național / Ministerul Mediului și Fondul de Investiții / Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
- Nici un sistem de canalizare implementat

Mediul înconjurător și patrimoniul cultural

- Nu sunt inundații sau zone cu pericol de alunecări de teren
- Nu există preocupări legate de impactul asupra sănătății, datorită câmpului electromagnetic generat de funcționarea LEA
- Nu există zone protejate sau situri arheologice
- Biserica este clădire istorică
- Zona pădurilor, chiar dacă este proprietate privată, aceasta este gestionată de către Administrația pădurilor de stat

Aspecte sociale

- Sunt interesați să primească compensații legate de exproprierea terenurilor
- Femeile lucrează împreună cu bărbații
- Nu există grupuri vulnerabile, ci doar câteva familii "cu venituri mici", monitorizate de serviciile sociale
- Există oportunități de angajare în agricultură, industria transporturilor / aeroport și administrație locală

Comunicare și logistică

- Panouri informative; anunțul oral în sat; solicitări scrise depuse la secretariatul primăriei; adunare adunarea generală a consiliului local organizată la fiecare trei luni, în conformitate cu legislația în vigoare, sau la cerere, dacă este necesar
- Tânăra generație mai implicată și pro-activă, în comparație cu cei vârstnici
- Nu există săli de conferință spațioase

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
28.06.2016	Raionul Hâncești – Satul Fîrlădeni	dl. Pavel BARBOS, primar tel. +373 (0) 269-30236 primaria.firladeni@mail.ru

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 63
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
------	--------------------	----------------------------------

1010 locuitori (recensământ 2004)

Dezvoltare economică

- În principal, agricultură (cereale, podgorii) - terenuri private și aflate în proprietatea statului
- Facilități locale agro-industriale dezvoltate recent: instalația de biogaz și bioetanol (5000 capete de bovine, la ferma de animale) care produce, de asemenea, făină, paste și alcool medicinal
- Proiect nou în curs de implementare - fabrică de uleiuri cosmetice
- Camere frigorifice pentru depozitarea strugurilor
- Patru IMM-uri active în agricultură
- Infrastructura rutieră - în curs de reabilitare
- Sistemul de alimentare cu apă potabilă pus în aplicare; cu o sursă de apă potabilă generoasă, capabilă să alimenteze, de asemenea, localitățile învecinate
- Nu există niciun sistem de canalizare implementat – fiind posibil un viitor proiect al Băncii Mondiale

Mediul înconjurător și patrimoniu cultural

- Problemele legate de produsul secundar rezultat din instalația de biogaz (miros și depozitare)
- Unele zone cu pericol de inundații
- În zonele învecinate există un sit arheologic - o Dava dacică
- Biserica este clădire istorică
- Nu există zone protejate cunoscute
- Zona pădurilor, chiar dacă este proprietate privată, aceasta este gestionată de către Administrația pădurilor de stat
- Fonduri japoneze atrase pentru fasonarea arborilor

Aspecte sociale

- numeroase locuri de muncă create și cerere sporită datorită dezvoltării agro-industriale a satului și a cetățenilor care pleacă în străinătate după locuri de muncă mai bine plătite (mulți tineri)
- origini etnice diverse (moldovenească, rusă, ucraineană) fără probleme de conviețuire și toleranță

Comunicare și logistică

- au creat propriul lor steag, având în componență râul Gălbenița, oile și fânul
- panouri informative; cutie pentru sesizări/sugestii și solicitările scrise se pot depune la secretariatul primăriei; săptămânal, în fiecare vineri, dna bibliotecar actualizează panourile informative cu știri din biroul primarului; Adunarea generală a consiliului local se convoacă la fiecare trei luni, în conformitate cu legislația în vigoare
- implicarea este scăzută, ca urmare a unei populații în curs de îmbătrânire
- nu există săli de conferință spațioase

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
28.06.2016	Raionul Cimișlia District – Satul Ecaterinovca	dl. Efim STROGOTEANU, primar tel. +373 (0) 241-31236 ecatprim@mail.ru

1130 locuitori (2004 official census)

Dezvoltare economică

- În principal, agricultură (viță de vie) - terenuri în proprietate privată;

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 64
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
------	--------------------	----------------------------------

proprietarii nu vor fi de acord ca LEA să traverseze vița lor de vie (chiar dacă Proiectul va fi unul strategic de importanță națională)

- Foarte puțini cetățeni angajați în servicii
- Au fost deja implementate: furnizarea gazelor naturale, apă potabilă, sisteme de tratare a apelor (Fondul Ecologic Național) și de canalizare
- Infrastructura de învățământ a fost renovată
- În viitor în zonă va fi dezvoltat un proiect în domeniul infrastructurii de drumuri naționale (fonduri atrase, de asemenea, BERD)
- Există un interes deosebit pentru dezvoltarea unui proiect turistic în sistem PPP, împreună cu localitățile învecinate

Mediul înconjurător și patrimonial cultural

- Evenimentele recente – inundații în Lunca Cogîlnic
- Râul Cogîlnic este utilizat pentru irigații, atunci când este necesar
- Aree protejate existente – Stepa Bugeacului
- Situri arheologice existente - Valul lui Traian și Movila Triplă
- Motivele de îngrijorare ale cetățenilor sunt legate de impactul LEA asupra sănătății umane și asupra producției de vin, datorită câmpului electromagnetic generat de funcționarea LEA (ex. stâlpii utilizați pentru podgoriile de viță de vie sunt doar din lemn)

Aspecte sociale

- Sunt interesați de compensațiile pe care le pot primi urmare a exproprierii și dezastrelor naturale (ex. inundații - numai prin asigurare)
- Nu există grupuri vulnerabile, doar familii cu "venituri mici", monitorizate de serviciile sociale
- Populația este îmbătrânită, nefiind atât de pro-activă, iar 30% dintre locuitori lucrează în străinătate
- Structurile etnice sunt variate (este fost sat german), iar din punct de vedere religios populația este bine integrată

Comunicare și logistică

- Panouri informative; informații on-line; solicitări scrise depuse la secretariatul primăriei, dacă este necesar; Adunarea generală a consiliului local – la care poate participa orice cetățean și care se organizează la cerere sau la fiecare trei luni, în conformitate cu legislația în vigoare
- Satul este împărțit în șapte sectoare de decizie și în mod periodic fiecare sector colectează cererile / nevoile / sesizările
- Ușa primarului este întotdeauna deschisă
- website-ul este în curs de dezvoltare
- Nu există săli de conferință spațioase

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
28.06.2016	Raionul Cimișlia – Satul Topală	dna. Nadejda COSTAS, primar dl. Constantin Gherea, inginer dna. Raisa COMERZAN, asistent social dna. Mirea RACILA, contabil dna. Mariana CERNEI, secretar tel. +373 (0) 241-74236 contabilitateatopala@mail.ru

896 locuitori (recensământ 2004)

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 65
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
------	--------------------	----------------------------------

Dezvoltare economică

- În principal, agricultură (cereale, floarea soarelui, podgorii) - terenuri proprietate privată; Nu există IMM-uri sau asociații de agricultori, doar persoane fizice
- Nu există irigații
- Sistemul de alimentare cu apă potabilă este în curs de dezvoltare și modernizare
- Nu există niciun sistem de canalizare implementat - posibil un viitor proiect
- Nu există resurse naturale
- Cetățenii sunt interesați de modernizarea și renovarea grădiniței (Fondul Național de Investiții)

Mediul înconjurător și patrimonial cultural

- Nu sunt zone cu pericol de inundații sau alunecări de teren
- Nu există situri arheologice sau clădiri istorice
- Aree protejate existente – Stepa Bugeacului
- Zona pădurilor, chiar dacă este în proprietatea privată, sunt gestionarea de către Administrația pădurilor de stat

Aspecte sociale

- Populația fiind îmbătrânită nu este atât de pro-activă și cei mai tineri lucrează în străinătate - în principal femei
- Grupuri vulnerabile nu sunt însă există familii "cu venituri mici", familiile tinere cu o mulțime de copii, monitorizate de către serviciile sociale
- Cetățenii sunt interesați să primească compensații din expropriere

Comunicare și logistică

- Sesizările / sugestiile sunt comunicate prin intermediul panourilor informative, prin apeluri telefonice sau prin solicitări scrise depuse la secretariatul primarului; Adunarea generală a Consiliului local se întrunește la fiecare trei luni, în conformitate cu legislația în vigoare, sau la cerere, dacă este necesar
- Implicare cetățenilor este redusă – motivul fiind o populație în curs de îmbătrânire
- Sală de conferință spațioasă, unde se organizează adunările cetățenilor

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
29.06.2016	UAT Găgăuzia – Comuna Congazcic	dl. Dimitrii IKIZLI, primar dl. Grigori IKIZLI, inginer tel. +373 (0) 298-73236 primaria.congazcik@gagauzia.md

1970 locuitori (recensământ 2004)

Comuna Congazcic include următoarele sate: Congazcicul de Sus (1652 locuitori), Congazcicul de Jos (273 locuitori) și Dudulești (45 locuitori)

Dezvoltare economică

- În principal, agricultură (pepene) - terenuri proprietate privată; principalul producător de pepeni la nivel național, care acoperă 50% din cererea de pe piață; agricultorii nu vor fi de acord ca LEA să traverseze terenurile lor cu culturi (pepene, viță de vie etc.),

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 66
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
------	--------------------	----------------------------------

chiar dacă Proiectul va fi unul strategic de importanță națională; recomandarea este ca traseul LEA să treacă pe partea de vest a comunei (zonă de pășune)

- Sistemul de furnizarea gazelor natural este implementat în proporție de 88%
- În viitor va fi dezvoltat un proiect în domeniul managementului apei (alimentarea cu apă potabilă, tratare, canalizare)
- Cetățenii au două interese majore: dezvoltarea iluminatului public și a infrastructurii rutiere
- Până în anul 2016 Fondul Național de Dezvoltare pentru Investiții nu a fost disponibil pentru UAT Găgăuzia

Mediul înconjurător și patrimonial cultural

- Nu există zone cu pericol de inundații sau alunecări de teren
- Aree protejate existente – Stepa Bugeacului
- Nu există situri arheologice
- Cetățenii au motive de îngrijorare legate de impactul LEA asupra producției agricole, datorită câmpului electromagnetic
- Zona pădurilor, chiar dacă este în proprietatea privată, sunt gestionarea de către Administrația pădurilor de stat

Aspecte sociale

- Cetățenii sunt interesați de compensațiile pe care le pot primi din exproprieri și din dezastrele naturale (ex. pagube la inundații - numai prin asigurare)
- Nu există grupuri vulnerabile, doar familii cu "venituri mici", monitorizate de serviciile sociale
- Comparativ cu media națională generația tânără nu a imigra în străinătate
- Cetățenii au o atitudine pro-activă
- Structura etnică și religioasă este variată, dar sunt bine integrate

Comunicare și logistică

- Conexiunea la Internet asigurată în proporție de 78%
- Panouri informative; comunicarea on-line și orală a cererilor / sesizărilor / sugestiilor; solicitări depuse în scris la secretariatul primăriei, dacă este necesar; la Adunarea generală a consiliului local poate participa orice cetățean, acestea fiind organizate la cerere sau în conformitate cu legislația în vigoare - periodic - la fiecare trei luni
- website-ul este în lucru
- Nu există săli de conferință spațioase
- Informațiile despre Proiect recomandat a fi transmise în limba rusă

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
29.06.2016	UAT Găgăuzia – Satul Congaz	dl. Mihail ESIR, primar tel. +373 (0) 298-68236 primaria.congaz@yandex.com

12327 locuitori (recensământ 2004)

Dezvoltare economică

- Este cel mai mare sat din Europa
- Activitatea economică principală este agricultura (cereale, tutun,

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 67
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
------	--------------------	----------------------------------

pomi fructiferi, podgorii) - terenuri proprietate privată

- Ferme de vite și de porci
- Cetățenii recomandă ca traseul LEA să treacă pe terenuri aflate în proprietatea statului / pășuni sau fânețe
- Există industrii locale mici dezvoltate (ex. materiale de construcții, textile, depozitare la rece pentru fructe)
- Sistemul de furnizare/distribuție a gazelor naturale este implementat 100%
- Sistemul de alimentare cu apă potabilă este dezvoltat 100% - urmează extindere
- Sistemul de canalizare în curs de renovare

Mediul înconjurător și patrimoniul cultural

- Nu există zone cu pericol de inundații sau alunecări de teren
- Zone protejate existente – Stepa Bugeacului
- Există două situri arheologice învecinate (ex. sat din epoca bronzului)
- Spitalul local este clădire istorică
- Cetățenii au motive de îngrijorare legate de impactul asupra producției agricole LEA
- Zona pădurilor, chiar dacă este în proprietate privată, sunt gestionarea de către Administrația pădurilor de stat

Aspecte sociale

- Cetățenii sunt interesați să primească compensații din exproprieri; Proprietarii de terenuri pot genera conflicte
- Nu există grupuri vulnerabile, doar familii cu "venituri mici", monitorizate de serviciile sociale
- Populația este îmbătrânită nefiind pro-activă, iar 30% dintre locuitori lucrează în străinătate
- Structura etnică și religioasă este variată, dar sunt bine integrate

Comunicare și logistică

- Conexiunea la Internet este asigurată prin fibră optică
- Există un post local de TV
- Panouri informative; informații transmise online; cererile pot fi scrise sau transmise oral la secretariatul primarului dacă este necesar; la Adunarea generală a consiliului local poate participa orice cetățean, acestea fiind organizate la cerere sau în conformitate cu legislația în vigoare - periodic - la fiecare trei luni
- Website în lucru
- Există sală de conferință (Casa de Cultură – capacitate 1000 participanți)
- Recomandare ca informațiile despre Proiectul 'MD-RO' să fie transmise în limba rusă

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
29.06.2016	Raionul Taraclia – Satul Musaitu	dna. Raisa TASNICENCO, primar tel. +373 (0) 294-52236 musaitu1@mail.ru

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 68
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
------	--------------------	----------------------------------

1081 locuitori (recensământ 2004)

Dezvoltare economică

- În principal, agricultură (cereale, podgorii) - terenuri proprietate privată
- Există asociații mici de fermieri
- Râul Salcia Mare și lacul nu sunt utilizate din păcate pentru un sistem de irigații
- Sistemul de alimentare cu apă potabilă urmează să fie dezvoltat prin intermediul Fondului Național de Investiții
- Sunt efectuate foraje pentru alimentare cu apă menajeră, nu potabilă
- Sistem de canalizare pentru a fi considerat un proiect de viitor
- Nu există resurse naturale

Mediul înconjurător și patrimonial cultural

- Zone cu inundații apar numai în cazul în care canalele de scurgere de pe dealuri se înfundă
- Nu există zone cu pericol de alunecări de teren
- Aree protejate existente – Stepa Bugeacului
- Zona pădurilor, chiar dacă este în proprietatea privată, sunt gestionarea de către Administrația pădurilor de stat
- Nu există situri arheologice sau clădiri istorice
- Este un vechi sat ucrainean și conservă tradițiile lor și au clase la școală în limba ucraineană

Aspecte sociale

- Nu există grupuri vulnerabile, doar familii cu "venituri mici", monitorizate de serviciile sociale
- Șomaj sezonier
- Chiar dacă nu au o populație în curs de îmbătrânire nu sunt atât de pro-activi, iar 10% dintre locuitori lucrează în străinătate
- Proiectul 'MD-RO' va fi susținut în cazul în care este de interes strategic național
- Structura etnică și religioasă este variată, dar sunt bine integrate

Comunicare și logistică

- Conexiunea la Internet asigurată 100% - fibră optică
- Comunicarea locală se face prin Facebook
- Numeroase panouri informative; informațiile se transmit și online; dacă este necesar sesizările/cererile pot fi depuse în scris sau oral la secretariatul primarului; la Adunarea generală a consiliului local poate participa orice cetățean, acestea fiind organizate la cerere sau în conformitate cu legislația în vigoare - periodic - la fiecare trei luni
- Primarul face periodic vizite în sat
- Există sală de conferință (Casa de cultură – capacitate 350 de participanți)
- Recomandare ca informațiile despre Proiectul 'MD-RO' să fie transmise în limba rusă

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
29.06.2016	Raionul Cahul – Satul Iujnoe	dl. Ghenadie FOCSA, primar tel. +373 (0) 293-52236

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 69
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Data	Comunitatea locală	Reprezentant / Funcție / Contact
		primaria_iujnoe@mail.md

764 locuitori (recensământ 2004)

Dezvoltare economică

- În principal, agricultură (cereale, pomi fructiferi, viță de vie) - terenuri aflate în proprietatea privată
- Sistem de irigații implementat pentru pomi fructiferi
- Sistem de alimentare cu apă potabilă implementat 100%; extindere viitoare, inclusiv pentru apele uzate și proiect de modernizare, cu sprijinul USAID și programul bilateral Republica Cehă
- Au depus mai multe propuneri de proiecte la Fondul Național de Investiții, dar cu nici un feedback pozitiv
- Sistem de furnizare/distribuție gaze naturale implementat 100%
- Nu există resurse naturale

Mediul înconjurător și patrimoniu cultural

- Nu există zone cu pericol de inundații
- Zone cu pericol de alunecări de teren au existat în trecut, dar au fost soluționate
- Aree protejate existente – Stepa Bugeacului
- Pădurile proprietate privată au fost, din păcate, distruse / defrișate
- Nu există situri arheologice sau clădiri istorice
-

Aspecte sociale

- Nu există grupuri vulnerabile, ci doar familii cu “venituri mici”, monitorizate prin asistența socială
- Probleme cu șomajul – se caută locuri de muncă în comunitățile vecine
- Populația este îmbătrânită și nu foarte pro-activă, 30-40% din locuitori fiind la lucru în străinătate
- Probleme au apărut cu infrastructur din educație – școala locală este închisă, iar copiii învață în altă localitate (traseu de cca. 2 ore, dus)
- Proiectul ‘MD-RO’ va fi susținut dacă este unul de interes strategic național
- Structura etnică și religioasă este variată, dar sunt bine integrate

Comunicare și logistică

- numeroase panouri informative; întâlniri informale între primar și cetățeni de tipul față în față; dacă este necesar cererile / sesizările pot fi înregistrate în scris sau oral la secretariatul primarului; la Adunarea generală a consiliului local poate participa orice cetățean, acestea fiind organizate la cerere sau în conformitate cu legislația în vigoare - periodic - la fiecare trei luni
- Nu există săli de conferință
- Recomandare ca informațiile despre Proiectul ‘MD-RO’ să fie transmise și în limba rusă

ANNEX 5 – Consultare publică inițială

Anunțul pe website MOLDELECTRICA – în limbile moldovenească/română, rusă și engleză

<http://moldelectrica.md/ro/about/news;>

http://moldelectrica.md/ro/finances/mold_rom_project

http://moldelectrica.md/ru/finances/mold_rom_project

http://moldelectrica.md/ro/pages/mold_rom_project_en

Pachetul ESIA de informații încărcat online pentru diseminare

- SEP – Planul de implicare a părților interesate (Raport preliminar)
- EIMS – Raport preliminar
- Raport preliminary EIMS (Anexa A) – Harta cu ariile protejate
- Întâlniri pentru consultarea părților interesate cheie – Formular de răspuns

Textul de invitație (sesiunile din 08.11.2016); **Afișe**; **Materiale informative** – materiale tipărite distribuite, prezentări power-point

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 73
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Activități de diseminare-informare derulate post-eveniment de către Moldelectrica (în avansul ședințelor de consultare publică finală)

Zone populate / Comunități situate în interiorul unui coridor lat de 500 m, de a lungul traseului LEA 400kV, de la sud la nord		Broșura pe scurt a Proiectului și formularul de răspuns, ambele disponibile și la secretariatul primăriei și afișate la panourile informative	
Satul Iujnoe	Raionul Cahul		
Comuna Burlăceni	Raionul Cahul		
Comuna Vinogradovca	Raionul Taraclia		
Satul Musaitu	Raionul Taraclia		
Comuna Svetlii	UATG		
Satul Borceag	Raionul Cahul		

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 74
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Zone populate / Comunități situate în interiorul unui coridor lat de 500 m, de a lungul traseului LEA 400kV, de la sud la nord		Broșura pe scurt a Proiectului și formularul de răspuns, ambele disponibile și la secretariatul primăriei și afișate la panourile informative	
Satul Congaz	UATG		
Comuna Congazcic	UATG		
Satul Dezghingea	UATG		
Satul Topală	Raionul Cimișlia		
Comuna Ecaterinovca	Raionul Cimișlia		
Satul Valea Rerjei	Raionul Cimișlia		

Cod document:	8389/2015-7- S0096363-K3	Revizie: 0	Pag. 75
---------------	---------------------------------	-------------------	----------------

Zone populate / Comunități situate în interiorul unui coridor lat de 500 m, de a lungul traseului LEA 400kV, de la sud la nord		Broșura pe scurt a Proiectului și formularul de răspuns, ambele disponibile și la secretariatul primăriei și afișate la panourile informative	
Satul Gura Galbenei	Raionul Cimișlia		
Satul Fîrlădeni	Raionul Hîncești		
Satul Hansca	Raionul Ialoveni		
Comuna Băcioi	Municipiul Chișinău		

Până în prezent (martie 2017) Moldelectrica, prin intermediul managerului său EIMS și SEP, care acoperă și rolul de Ofițer de legătură cu comunitățile locale, nu a primit prin e-mail / telefon niciun formular de răspuns completat sau o solicitare pentru informații suplimentare despre proiectul MD-RO.

ANEXA 6 – Formular de sesizare publică

Număr de înregistrare: <i>(se completează de către Moldelectrica)</i>	Preluat de: _____
Nume: <i>(se completează de către persoana care depune sesizarea)</i>	Soluționat de: _____
Notă: <i>puteți rămâne anonim, dacă preferați sau să solicitați nedivulgarea identității dvs. către terțe părți fără acordul dumneavoastră</i>	Data răspunsului inițial: _____
Contact: <i>(se completează de către persoana care depune sesizarea)</i>	Prenumele meu: _____
<i>Rugăm specificați modalitatea prin care doriți să fiți contactați (poștă, telefon, e-mail).</i>	Numele meu: _____
Limba preferată pentru comunicare: <i>(se completează de către persoana care depune sesizarea)</i>	Întreprinderea / funcția în întreprindere: _____ ☐ Doresc să rămân anonim ☐ Doresc să nu divulgăți identitatea mea fără consimțământul meu
Doriți să primiți informații despre dezvoltarea Proiectului? <i>(se completează de către persoana care depune sesizarea)</i>	☐ Prin poștă: Vă rugăm completați adresa: _____ _____ _____ ☐ Prin telefon: _____ ☐ Prin e-mail: _____
Descrierea incidentului sau a sesizării: <i>(se completează de către persoana care depune sesizarea)</i>	☐ Moldovenească/ Română ☐ Rusă
	☐ Da ☐ Nu
	Ce s-a întâmplat? Unde și cum s-a întâmplat? Care sunt rezultatele / consecințele / impactul acestui incident? _____ _____ _____ _____ _____
Data incidentului/sesizării: <i>(se completează de către persoana care depune sesizarea)</i>	
☐ Incidentul/sesizarea a avut loc o singură dată (_____ ZZ.LL.AAAA) ☐ Incidentul/sesizarea s-a repetat (de câte ori? _____) ☐ Incidentul/sesizarea este în curs (o problemă cu care vă confrunțați în prezent) _____	
Cum ați dori ca această problemă să se rezolve? _____ _____ _____	

Vă rugăm să returnați acest formular completat la: MOLDELECTRICA - Dna Nelly Melnicenco, melnicenco@moldelectrica.md